

**MELLERUDS
KOMMUN**

Budget 2025 och plan 2026–2027

Fotograf: Filip Björndahl

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

- Fastställa budgethandlingen för budget 2025 samt plan 2026–2027 enligt föreliggande förslag samt investeringsplan för åren 2025–2029
- Fastställa oförändrad skattesats till 22:60 kronor per skattekrona
- Ingå borgen, såsom för egen skuld, för AB Melleruds Bostäders låneförpliktelser upp till 190 Mnr jämta därpå löpande kostnader.
- Fastställa att kommunens låneram 2025 utökas med 75 mnr och beräknas därefter uppgå till högst 456 mnr.
- Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för förfogandeanslaget.

Tilläggsbudget

Kommunfullmäktige beslutade om budget 2025 och plan 2025–2026, 2024-06-19, § 49

Sedan fullmäktiges budget beslutades i juni har faktorer tillkommit som påverkar nämndernas ekonomi. Nämndernas kostnader påverkas av att medlemsrådet för Fyrbodal räddningstjänst har fattat beslut om medlemsbidrag för medlemskommunerna och även av att en höjning av fjärrvärmesaxan aviserats. Statens budget, som beslutas 18 december, innefattar ökade generella statsbidrag/regleringsbidrag som ska finansiera nya åtagande som staten har ålagt kommunen, den s.k finansieringsprincipen. I tilläggsbudgeten erhåller nämnderna ökat anslag för räddningstjänsten samt kompensation för höjd fjärrvärmesaxa samtidigt höjs budgeten för skatteintäkter/utjämningsbidrag med motsvarande belopp, utifrån SKR:s skatteunderlagsprognos per oktober. Anslag enligt finansieringsprincipen har fördelats till nämnderna och skatteintäkter/regleringsbidrag har justerats med motsvarande belopp. Resultatnivåer och de finansiella målen är oförändrade från den budget som kommunfullmäktige beslutade om i juni. Ramjusteringar har även gjorts för kompensation för lönerrevision 2024, fördelning av politisk besparing och för köp av tjänster mellan samhällsbyggnadsförvaltning och byggnadsnämnd. Alla ändringar från kommunfullmäktigs budget i juni är gulmarkerade.

ÅR MNKR	2025	2026	2027
Budgeterat resultat § 49 KF	15,1	12,4	0,2
Höjda skatteintäkter/kommunalekonomisk utjämning	2,8	2,8	2,8
Bidrag enligt finansieringsprincipen	0,3	0,3	0,3
Summa höjda skatteintäkter och generella statsbidrag	3,1	3,1	3,1
Ökade anslag för nämnder			
Kompensation för höjda taxor fjärrvärme (KUN, SN och KS) <small>Fördelning per nämnd framgår på sid 24 i handlingen och i beslutssatsen.</small>	1,5	1,5	1,5
SN ökade åtgärder enligt finansieringsprincipen	0,3	0,3	0,3
KS ökat anslag för Räddningstjänst Fyrbodal	1,3	1,3	1,3
Summa ökade anslag för nämnder	3,1	3,1	3,1
Budgeterat resultat KF efter justeringar	15,1	12,4	0,2

Inledning arbetsprocess framtagande av budget

Inför budgetarbetet 2025 har KSAU, KS-ledamöter, nämndernas presidier samt partigrupper tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. KSAU beslutade därefter, 2024-03-05 § 38, om budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp för att upprätta ett tjänstemannaförslag till budget för 2025 utifrån ett resultatmål på 2 %, 2,5 % eller 3 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

I mitten av april redovisade och överlämnade kommunchefens ledningsgrupp ett tjänstepersonförslag till budget inom ramen för budgetberedningens direktiv. Förvaltningscheferna redovisade de förutsättningar som budgetförslaget är beräknat på. Redovisningen gjordes muntligt till KSAU, samtliga nämnders presidier, KS-ledamöter samt gruppledare för partierna. M+KD+Kim+SD enades därefter om satsningar på 4,4 mnkr samt att utöka förfogandeanslaget med 4,4 mnkr. Det utökade förfogandeanslaget avser dels 2,6 mnkr av nämnda satsningar, dels reserverade medel för eventuellt ökade kostnader för bl. a snöröjning. Samtidigt får nämnder åtgärder på totalt 4,7 mnkr. Enligt förslaget uppgår det budgeterade resultatet för 2025 till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Innehåll

Sammanfattning	6
Vision och mål	7
Förvaltningsberättelse	9
Verksamhetens utveckling.....	10
Den kommunala koncernen.....	11
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	14
<i>Samhällsekonomisk utveckling</i>	14
<i>Förutsättningar Mellerud</i>	16
<i>Förutsättningar nämnderna</i>	22
Händelser av väsentlig betydelse	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	26
<i>God ekonomisk hushållning</i>	26
<i>Ekonomisk analys</i>	29
Balanskravsresultat	37
Väsentliga personalförhållanden	38
Nämnder	42
Kommunstyrelsen.....	42
Byggnadsnämnden.....	45
Kultur- och utbildningsnämnden	46
Socialnämnden	50
Ekonomiska rapporter	54
Resultatbudget	54
Balansbudget.....	55
Kassaflödesbudget	55
Driftbudget per nämnd	57
Investeringsbudget per nämnd.....	58
Investeringsplan	59

Sammanfattning

I år sänker centralbankerna sina styrräntor, vilket i kombination med en minskad inflationen gynnar global efterfrågan. BNP-tillväxten i Sverige dämpades generellt mer 2022–2023 än i omvärlden, i hög grad beroende på en relativt högre räntekänslighet. Sveriges kommuner och regioners (SKR) syn är att svensk ekonomi har legat före andra länder i nedgångsfasen, lägre räntor kommer därför att lyfta tillväxten i Sverige tidigare. Trots årets räntesänkningar är det först nästa år som svensk konjunktur stärks mer påtagligt. Sysselsättningen minskar i år och arbetslösheten blir 8,5 procent 2024. En återhämtning för BNP och arbetade timmar väntas ske 2025. I år ökar skatteunderlaget svagt men en större ökning väntar nästa år. Då beräknas en real ökning ske igen, efter två år av fallande köpkraft.

De ljusare ekonomiska förutsättningarna för kommunerna 2025 hänger till stor del ihop med minskade pensionskostnader till följd av lägre inflation. En viss återhämtning av konjunkturen ger en relativt bra skatteunderlagsutveckling 2025, vilket också hjälper upp resultatet för kommunerna. I många av Sveriges kommuner minskar antalet invånare. Ett minskat invånarantal innebär mindre skatteintäkter. Antalet barn och unga kommer minska samtidigt som antalet personer över 80 år kommer öka i Mellerud liksom i riket och en omfördelning av resurser mellan verksamheter kommer vara nödvändig.

Melleruds resultatet för år 2025 uppgår till 15 mnkr, vilket motsvarar fullmäktiges resultatmål på 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Åren därefter sjunker resultaten under målnivån då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är minskat invånarantal, samt att skatteunderlagstillväxten i riket minskar något till 2027. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2025.

Skattesatsen är oförändrad under perioden, 22:60 kronor, per skattekrona. Budgeten bygger på en befolkningsminskning med 100 personer till 2025 och därefter 70 personer per år.

Nämndernas ramar utgår från budget 2024 med uppräkningsbidrag för övriga kostnader med 1,5 % och externa intäkter 1 %. Köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst mm) räknas upp med PKV. Kostnader för lönerrevision budgeteras centralt och fördelas ut till nämnderna när förhandlingarna är klara. Nämndernas ramar har minskats med 4,7 mnkr samtidigt som satsningar har gjorts med 4,4 mnkr, detaljer framgår under respektive nämndavsnitt.

För att uppnå fullmäktiges investeringsmål, att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel (resultat+ avskrivningar), har anpassningar gjorts i investeringsplanen utifrån ett resultatmål på 2 % exkluderat Vita Sannar. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2026–2027 uppnås inte heller investeringsmålet totalt för perioden 2025–2027. Som nämnts tidigare har budgetarbetet främst varit inriktat på 2025.

Investeringsnivån är hög, för 2025 budgeteras investeringarna till 88 mnkr, varav 64 mnkr avser affärsverksamhet. I investeringsplanen 2025–2029 uppgår investeringarna till 532 mnkr, varav 247 mnkr avser affärsverksamheten. Den höga investeringsnivån innebär att låneskulden ökar med 250 mnkr, varav ca 200 mnkr hänförligt taxefinansierad verksamhet. Resultatnivån måste över tid finansiera investeringarna annars försämras kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas. Investeringar i den taxefinansierade verksamheten finansieras via taxan som kommer behöva höjas ytterligare till följd av investeringarna. En ökad låneskuld innebär att soliditeten minskar från 26 % år 2023 till 24,1 % år 2027. Det är viktigt att inte soliditeten sjunker mer då det försvagar kommunens finansiella förutsättningar för framtiden.

Budgetförslaget uppfyller kommunallagens balanskrav alla år samt "God ekonomisk hushållning" år 2025 men inte för 2026 och 2027, beroende på minskade resultat och hög investeringsnivå. Om förutsättningarna inte förbättras måste kommunen arbeta med åtgärder för planåren samtidigt som investeringsnivån för den skattefinansierade verksamhetens måste anpassas efter resultat för att minimera nyupplåning, annars försämras kommunens framtida ekonomi.

Vision och mål

Visionen pekar ut riktningen för Melleruds kommun;

En trygg och nära kommun där allt är möjligt!

- Mellerud, en kommun som präglas av trygghet, närhet och möjligheter.

Vi är en kommun i framkant av utvecklingen som prioriterar barn och unga.

Mellerud ska vara en kommun som kännetecknas av frihet, gemenskap och sammanhållning.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

- Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka, med utgångsvärde 22 %.
- Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel.
- Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.

För styrning av verksamheten har fullmäktige antagit följande mål:

- En kommun för barn och unga – En skola i toppklass.
- Maximera värdet av skattepengarna.
- Attraktiva och trygga livsmiljöer i hela Mellerud.
- Ett utvecklat näringslivsklimat, som placerar oss bland Sveriges femtio bästa kommuner.
- Utvecklad samhällsservice – Gå från att vara en myndighetsorganisation till att bli en serviceorganisation.
- Ett gemensamt Mellerud med stark framtidstro och hög social tillit.

Kommunfullmäktige har antagit följande personalmål:

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Förvaltningsberättelse

Fotograf: Josefine Kvarnåsen

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av Melleruds kommuns verksamhet och finansiella situation för kommande budgetår 2025 samt planåren 2026–2027. Inledningsvis presenteras en översikt av verksamhetens utveckling följt av koncernens uppbyggnad och ansvarsfördelning. I nästa avsnitt presenteras kommunens process kring styrning och uppföljning inkluderat antagen vision, övergripande verksamhetsmål samt personalmål. Vidare följer en omvärldsanalys och hur generella förhållanden i samhället påverkar specifikt Melleruds kommun och dess nämnder. Därefter presenteras framtida händelser av väsentlig betydelse och efterföljande del behandlar det centrala begreppet *god ekonomisk hushållning* och Melleruds kommuns kontext i förhållande till detsamma. Avsnittet innehåller också en ekonomisk analys inkluderat en övergripande bild av kommunens investeringar och deras påverkan på kommunens ekonomiska ställning och följs av en redovisning av balanskravet. Det avslutande avsnittet beskriver väsentliga personalförhållanden.

Verksamhetens utveckling

Belopp i mnkr (om inget annat anges)	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Folkmängd 31/12	9 165	9 065	8 995	8 925	8 855
Kommunal skattesats	22,60	22,60	22,60	22,60	22,60
Årets resultat	21	4	15	12	0
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag %	2,9	0,6	2	1,6	0
Soliditet %	45	44	42	40	37
Soliditet inklusive pensionsförpliktelser %	26	26	26	26	24
Nettoinvesteringar*	93	68	88	114	145
Självfinansieringsgrad inkl. taxefin %**	59	61	60	44	27
Långfristig låneskuld	366	381	456	521	631

*Överföringsbudget från 2023 och 2024 tillkommer år 2025.

** Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar, inkl. taxefinansierade som utförts under året. I de taxefinansierade verksamheterna ingår, VA, renhållning och fjärrvärme.

Kommunen

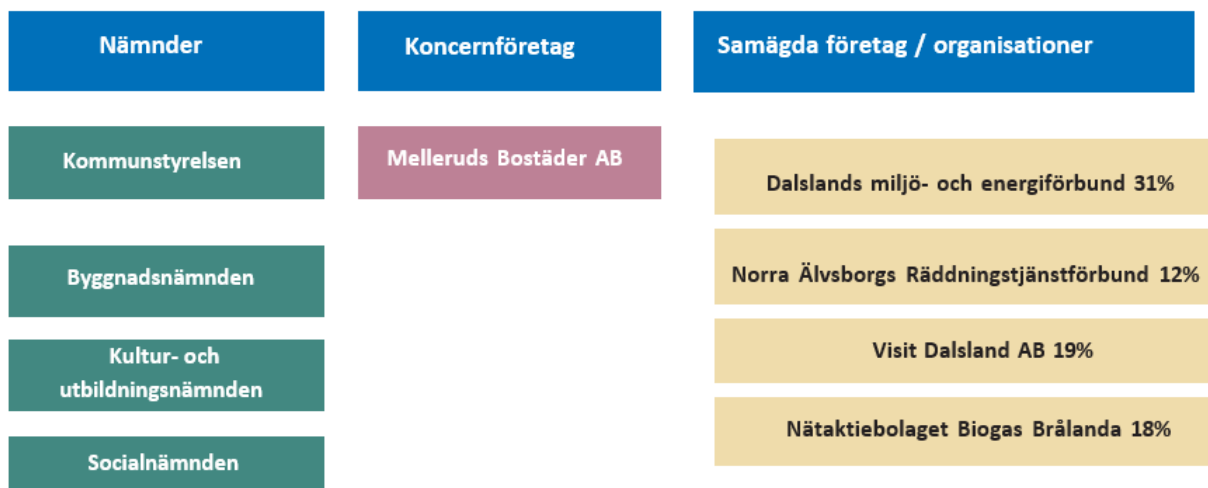
Efter två år av lägre resultat budgeteras för 2025 ett bra resultat trots att invånarantalet minskar. Detta beror dels på lägre inflationstakt, som medför minskade pensionskostnader, dels en återhämtning av konjunkturen som ger en relativt bra skatteunderlagsutveckling. Enligt befolkningsprognosen minskar antalet invånare under perioden vilket medför lägre skatteintäkter. Resultaten försvagas 2026 och 2027, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är minskat invånarantal samt att skatteunderlagstillväxten i riket blir svagare till 2027. Självfinansieringsgraden under perioden minskar vilket beror på lägre resultatnivåer 2026 och 2027 i kombination med hög investeringsnivå. En konsekvens att självfinansieringsgraden är lägre än 100 % blir att låneskulden ökar med 250 mnkr, vilket främst är hänförligt till affärsverksamheten med ca 200 mnkr. Soliditetsnivån sjunker under perioden, vilket beror på ökad låneskuld. Detta försämrar kommunens finansiella styrka och försämrar handlingsutrymmet på sikt.

Koncernen

I koncernen ingår AB Melleruds bostäder. Bolaget har ännu ingen beslutad budget för 2025, men enligt ägardirektivet ska bolaget generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. Därtill ska bolaget sträva efter en soliditet på minst 15 procent. I bokslutet 2023 var resultatet 0,9 mnkr och soliditeten 18,7%. Bolaget har ett stort underhållsbehov framöver, inkluderat ett stamreoveringsprojekt per år kommande tjugoårsperiod. Finansiering kommer till viss del ske genom upplåning, vilket innebär försämrad soliditet.

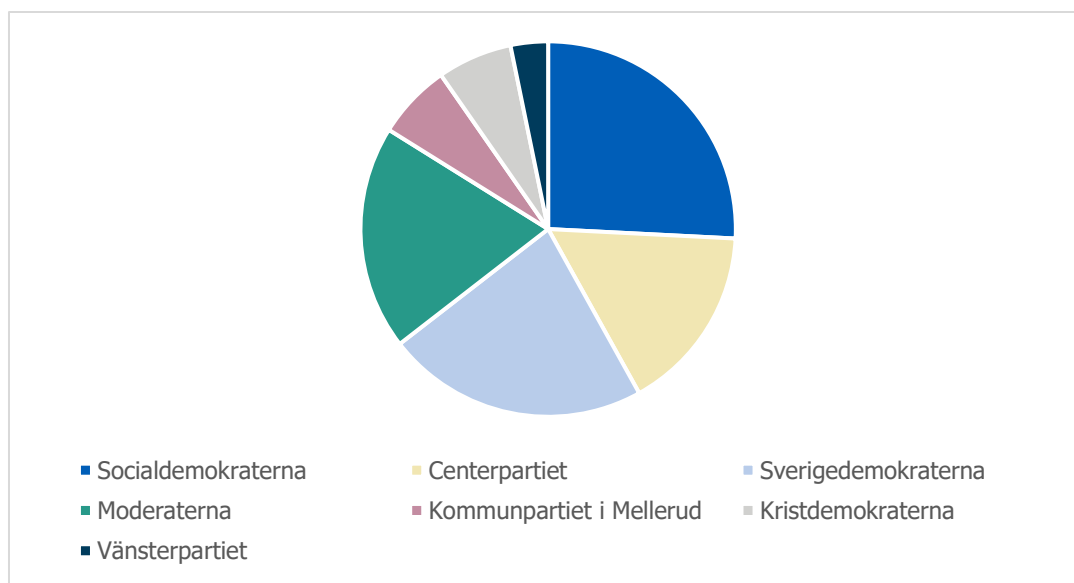
För koncernen som helhet innebär den höga investeringsnivån i kombination med låga resultat att låneskulden kommer öka och soliditeten sjunka under kommande budget- och planperiod. För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att både kommunen och AB Melleruds Bostäder har balans mellan intäkter och kostnader som uppnår tillfredställande resultat för att minska nyupplåningen. En ökad låneskuld i kombination med minskad befolkning innebär mindre pengar till verksamhet för framtida generationer.

Den kommunala koncernen

Kommunfullmäktige är kommunens högst beslutande kommunala organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer, budget och skattesats.

Kommunfullmäktiges sammansättning 2025:

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för att leda, samordna, följa upp och utveckla kommunens verksamheter.

Kommunala nämnder

Kommunernas nämndorganisation är fastställd av kommunfullmäktige. För alla nämnder finns ett reglemente som anger vilka ansvarsområden varje nämnd har. Nämnderna ska följa de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och det ska ske inom de ekonomiska ramar som kommunfullmäktige angivit. Nämnderna är ansvariga gentemot fullmäktige och ska regelbundet rapportera om sin verksamhet till fullmäktige. Förutom ovanstående nämnder finns även valnämnd, krisledningsnämnd, revisorer och överförmyndare.

Beskrivning koncern

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs huvudsakligen i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation. Kommunen tog ett strategiskt beslut för ett antal år sedan och avvecklade flera bolag för att undvika intressekonflikter och förbättra verksamheten. Det finns ett helägt bolag:

AB Melleruds Bostäder som är ett allmännyttigt bostadsbolag som styrs av ägardirektiv samt av lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.

Därtill finns ett antal företag/organisationer som kommunen har ägarintresse i. I matrisen ovanför finns företag/organisationer med som kommunen har ett ägarintresse/andel över 12 %:

Dalslands miljö- och energiförbund syftar till att handha för kommunerna gemensamma förvaltningsuppdrag. Fyra av Dalslandskommunerna har en gemensam Miljönämnd inom kommunalförbundet.

Norra Älvsborgs räddningstjänstförbund, NÄRF ägs av och bedriver räddningstjänst i Trollhättans, Vänersborgs, Färgelandas och Melleruds kommun.

Visit Dalsland AB ägs av kommunerna i Dalsland samt Vänersborg.

Nätaktiebolaget Biogas Brålanda ägs av Vänersborgs och Melleruds kommun samt driftsbolaget Biogas Brålanda.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodell

Kommunfullmäktige beslutade under 2019 om styr- och ledningssystemet. I dokumentet beskrivs bland annat målprocess, god ekonomisk hushållning, budgetprocess, redovisning, uppföljning/upsikt, intern kontroll och dialog.

Styrdokument

I "Riktlinjer för styrdokument" anges struktur, terminologi och beslutsnivåer för Melleruds kommuns styrande dokument. Styrdokument som har beslutats av politiska organ samlas i kommunens författningssamling på kommunens hemsida.

Målprocess och God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på att kommuner ska ha god ekonomisk hushållning och en ekonomi i balans, det vill säga intäkterna ska överstiga kostnaderna. Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål för ekonomi och verksamhet för att främja god ekonomisk hushållning. Fullmäktigemål är övergripande verksamhetsmål som ska utgå från visionen och sträcka sig från mandatperiodens andra år genom nästa mandatperiods första år. Nämnderna konkretiserar fullmäktigemålen i årliga nämndmål, som beslutas i respektive nämnd. Dessa följs upp via nyckeltal/aktiviteter. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse. Kommunfullmäktiges finansiella mål ska verka för att kommunens finansiella ställning inte försvagas. God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Budget och uppföljning

Budgeten beslutas av kommunfullmäktige i juni varje år. Under hösten som följer tar nämnderna fram detaljbudgetar med nämndmål. Under året görs två uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut samt ett årsbokslut. I delårsbokslutet och årsbokslutet redovisas även måluppfyllelsen. Nämnderna bestämmer i vilken omfattning de vill ha uppföljningar från sina förvaltningar, flera av dem har uppföljningar månatligen.

Uppföljning/Upsikt

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela den kommunala koncernen. Uppföljning av kommunens verksamheter har sin utgångspunkt i väsentliga avvikelser mellan budget, mål och utfall. Vid befarade underskott kallas nämnderna till dialog med kommunstyrelsens presidium för att redovisa åtgärder för att minska underskottet.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för internkontroll. Enligt reglementet för interkontroll ansvarar varje nämnd att utifrån riskbedömningar anta en internkontrollplan. Uppföljning av nämndernas internkontroll ska årligen redovisas till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas rapporter utvärdera kommunens system för internkontroll och föreslå förbättringar i de fall det behövs.

Dialog

Dialogträffar sker tre gånger under året mellan nämndpresidier, kommunfullmäktiges gruppleddare, kommunstyrelsens arbetsutskott och kommunens ledningsgrupp, i samband med budget, delårsbokslut och bokslut.

Kommunstyrelsens uppsikt har utvecklats med regelbundna dialoger med kommunalförbundet Dalslands Miljö- och energiförbund och Melleruds bostäders presidier. Bolagets prognoser och delårsrapport samt förbundets delårsrapport med prognos behandlas av fullmäktige. Kommunfullmäktige tillsätter representanter till Melleruds bostäder och Dalslands Miljö- och energiförbund. Kommunen styr Melleruds bostäder via ägardirektiv och förbundet via förbundsordning.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Samhällsekonomisk utveckling

Inflationen dämpas och sänkta styrräntor

Under 2024 dämpas inflationen i flertalet av världens ekonomier och stabiliseras nära inflationsmålen, vilket får flera centralbanker att sänka styrräntorna. Den lägre inflationstakten gjorde att Sveriges riksbank redan vid sitt majmöte sänkte styrräntan och ytterligare tre sänkningar väntas under året. Lägre inflation och räntor förväntas i sin tur öka tillväxten 2025. Det gör att den globala efterfrågan gynnas, men stimulansen blir liten jämfört med föregående års åtstramning.

Svag BNP i år men starkare nästa år

USA har haft snabbare BNP-tillväxt jämfört med Europa. Europa har drabbats hårdare av utbudshocker, särskilt genom högre energipriser på grund av konflikten i Ukraina. Förväntningarna på global tillväxt är svagare än tidigare år. Svensk BNP-tillväxt förväntas vara låg, med minskande sysselsättning och låg inflation. Förväntningarna på en återhämtning i konsumtion och bostadsinvesteringar är långsamma. De högre prisnivåerna ligger kvar och det tar tid innan räntesänkningarna ger full effekt, den globala tillväxten tar därför fart först 2025. BNP-tillväxten i Sverige dämpades mer än i stora delar av omvärlden 2022–2023, mycket beroende på högre räntekänslighet. Svensk ekonomi har legat före andra länder i nedgångsfasen och en tidigare uppgång förväntas, men det kommer ändå att dröja till 2025 innan de lägre räntorna slår igenom och tillväxten tar fart ordentligt. Då räknas BNP öka med 2,8 procent jämfört med årets svaga tillväxt på 0,6 procent.

Tillfälligt ökad arbetslöshet

Många länder upplever en svagare arbetsmarknadskonjunktur, vilket har dröjt oväntat länge med tanke på den svaga BNP-utvecklingen 2022–2023. Många arbetsgivare, har till skillnad från tidigare konjunkturedgångar, behållit arbetskraft i väntan på bättre tider, vilket har minskat produktiviteten. Helårsgenomsnittet för antalet sysselsatta blev därför högre 2023 än 2022, trots en minskning av antalet tillfälligt anställda under andra halvåret 2023. I år väntas företagen inte kunna fortsätta med hamstringen av arbetskraft vilket gör att fler företag minskar sin personalstyrka och antalet sysselsatta faller. Arbetslösheten stiger därmed till 8,5 procent som årsgenomsnitt. Strukturella förändringar har också påverkat matchningen mellan utbud och efterfrågan på arbetskraft. Detta, tillsammans med svag BNP-tillväxt, pekar mot minskande sysselsättning.

En fortsatt försvagning av arbetsmarknaden kommer att påverka världskonjunkturen negativt. Sjunkande räntor och inflation väger inte lika tungt som föregående års pris och ränteuppgångar och något omedelbart efterfrågelyst förväntas inte, däremot väntas stigande köpkraft ge en starkare global konjunktur nästa år. När efterfrågan och BNP ökar under 2025 kommer medelarbetstiden att öka. Därefter ökar även sysselsättningen. År 2026 väntas en hög sysselsättningstillväxt och arbetskraftsdeltagandet 2027 väntas nå samma nivå som 2023.

Reallöneökning ger ökad konsumtion för hushållen

I år blir löneökningstakten högre än inflationen, något som får hushållens reallöner att öka. Lägre räntor bidrar dessutom till lägre ränteutgifter lägre kreditgivningen mindre stram. Tillsammans med uppdämda konsumtionsbehov, bidrar reallöneutvecklingen till en högre hushållskonsumtion.

Slutsats

Den globala ekonomin står inför utmaningar med en svag arbetsmarknadskonjunktur och nedåtgående inflationstrender. Trots förväntningar på stimulansåtgärder från centralbankerna förblir osäkerheten hög. En långsam återhämtning förväntas för svensk ekonomi med minskande sysselsättning och investeringar under detta år.

Källa: Ekonomirapporten SKR maj 2024

Procentuell förändring	2023	2024	2025	2026	2027
BNP	0,0	0,6	2,8	2,4	1,8
Arbetade timmar	1,8	-0,6	1,5	1,5	1,0
Arbetslöshet	7,6	8,5	8,6	8,1	7,8
Timlön, konjunkturlönestatistiken	3,8	3,8	3,5	3,3	3,3
Inflation, KPIF	6,0	1,7	1,6	1,9	2,0
Inflation, KPI	8,5	2,6	0,4	1,7	2,1

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner cirkulär 24:27

Skatteunderlaget utvecklas svagt i år men starkare kommande år

Minskningen av antalet arbetade timmar dämpar lönesumman rejält i år. Skatteunderlaget ökar mycket svagt under 2024. Åren 2025–2027 beräknas skatteunderlaget växa något snabbare än det historiska genomsnittet, till följd av en stor ökning av antalet arbetade timmar. I reala termer minskar skatteunderlaget både 2023 och 2024 av en kombination av hög inflation och svag nominell skatteunderlagstillväxt 2024. Prisökningarna beror främst på ökade kostnader för avtalspensioner. Det dröjer till 2025 innan skattunderlaget realt sett överträffar 2022 års nivå. Även om skatteunderlaget i reala termer stärks ytterligare 2026 och 2027 beräknas köpkraften 2027 vara klart under den nivå som hade getts av en historisk trend.

Bättre förutsättningar för kommunernas ekonomi 2025 och 2026

Efter två år av strama ekonomiska förutsättningar för kommunerna vänder det till 2025 och det sammantagna resultatet i kommunerna blir återigen starkt. De ljusare ekonomiska förutsättningarna för 2025 hänger till stor del ihop med minskade pensionskostnader till följd av lägre inflation. En viss återhämtning av konjunktoren ger en relativt bra skatteunderlagsutveckling 2025, vilket också hjälper upp resultatet. För åren 2025 till 2027 beräknas kostnaderna öka i takt med de demografiska behoven. Behovsökningar inom äldreomsorgen och gymnasieskolan balanseras av minskade behov i andra verksamheter. Resultaten åren 2025–2027 blir ungefär i nivå med kommunernas genomsnitt de senaste tio åren, knappt 4 procent av skatter och bidrag.

Källa: Ekonomirapporten SKR maj 2024

Utredning av kommunalekonomisk utjämning kan ge ändrade förutsättningar

En parlamentariskt sammansatt kommitté har fått i uppdrag att göra en översyn av den kommunalekonomiska utjämningen. Syftet med uppdraget är att säkerställa att den kommunalekonomiska utjämningen ger kommuner och regioner likvärdiga ekonomiska förutsättningar att tillhandahålla välfärd och annan kommunal service, trots skillnader i skattekraft och strukturella förutsättningar. I utredningen ingår samtliga delmodeller. Utredningen ska även undersöka en eventuell påverkan av utjämningsystemet på utveckling och tillväxt, såväl positiv som negativ. Uppdraget ska redovisas under våren 2024.

Källa: Regeringen.se

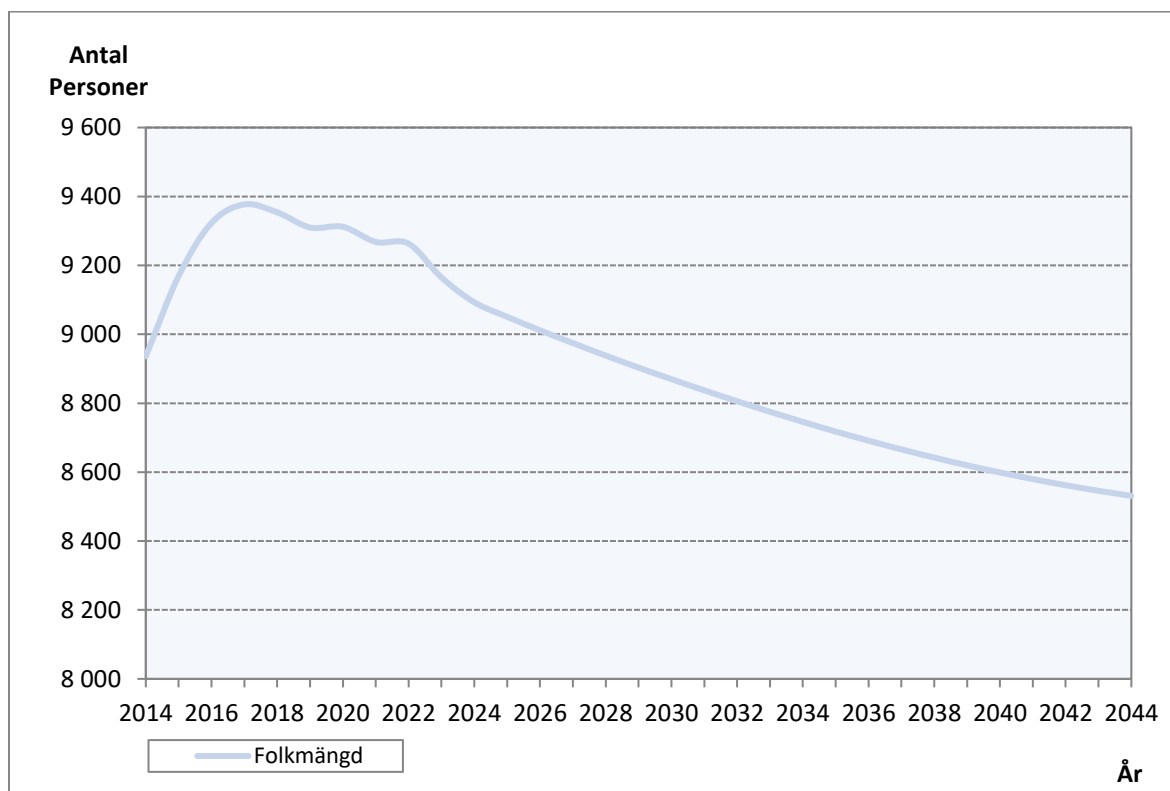
Förutsättningar Mellerud

Befolkningsminskning

Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. För åren 2014 - 2017 bröts denna trend tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska, med undantag för 2020. Födelsenettet har varit negativt under många år medan flyttnettot varit positivt under majoriteten av åren sedan 2014. Trenden avtar dock och blir märkbart negativ 2023 då invånarantalet minskade med 98 personer. Det berodde på negativt födelsenetto liksom negativt flyttnetto. Utrikes flyttnetto var positivt medan inrikes flyttnetto var negativt.

Mellerud var en av 193 kommuner i Sverige där invånarantalet minskade under 2023 och enligt prognos framtagen av SCB för åren 2024–2044 fortsätter invånarantalet att minska varje år under hela perioden. Födelsenettet spås vara negativt och nettoinflyttandet ökar succesivt under perioden från negativt 2024 till att bli positivt under resterande år, vilket enligt prognos beror på inflyttning från utlandet.

En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade finansieringsförutsättningar. Mellerud är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa förde-
las utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag.

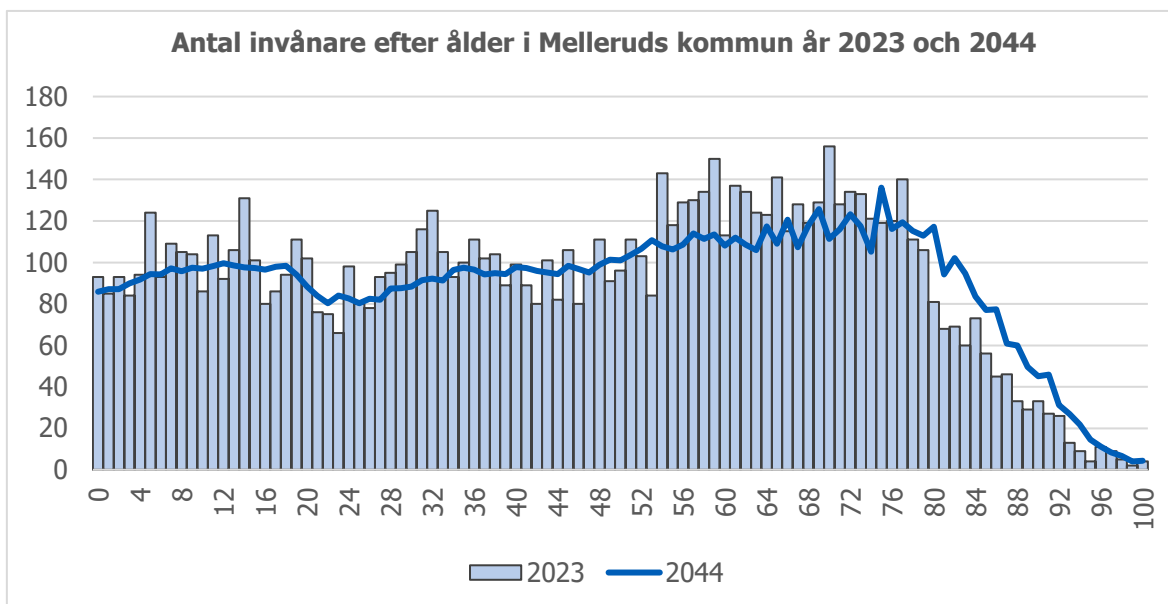

Diagrammet visar Melleruds kommuns invånarantal 2014–2023 och befolkningsprognosen för 2024–2044.

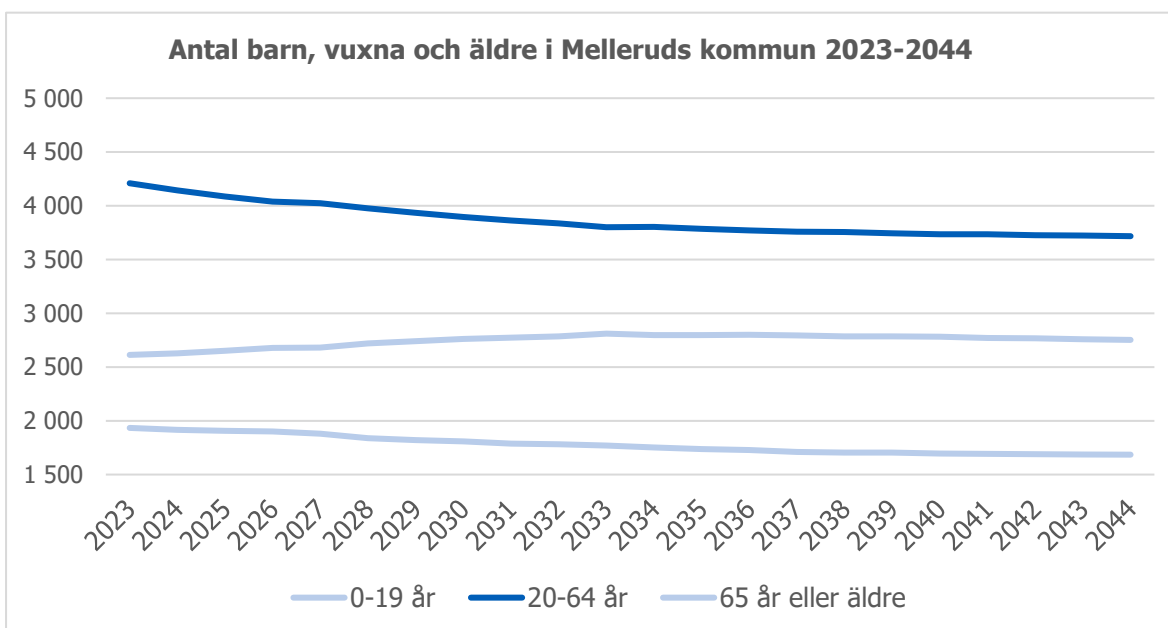
SCB har även gjort en befolkningsprognos för skolområdena Åsensbruk, Åsebro, Dals Rostock och centrala Mellerud, i samtliga områden minskar befolkningen.

Befolkningsstruktur i förändring

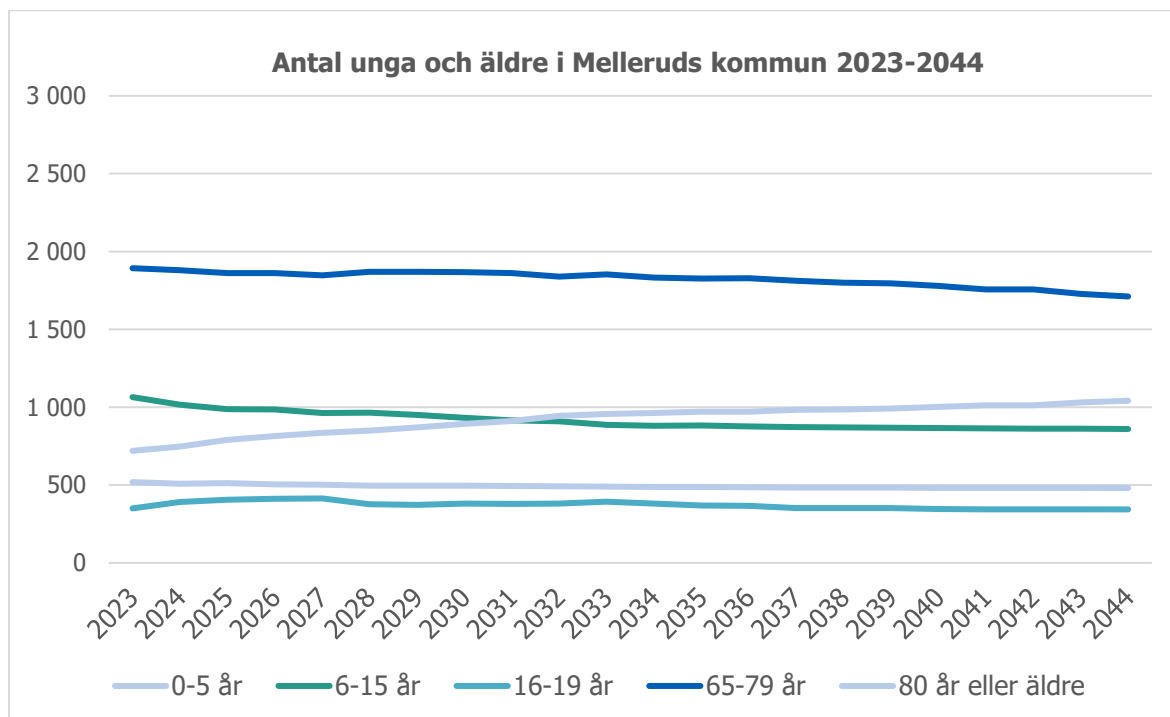
Invånarantalet är av yttersta vikt för kommunens verksamhets- och investeringsplanering, men lika viktigt är befolkningsstrukturen då framför allt invånare i de äldre och yngre åldrarna i högre utsträckning efterfrågar välfärdstjänster än invånare i arbetsför ålder. För de yngre handlar det främst om förskola och skola och för de äldre om äldreomsorg.

I diagrammet ovan visas en jämförelse av antalet invånare i Melleruds kommun sorterat efter ålder för år 2023 respektive 2044 där det tydligt framgår att Melleruds befolkning blir allt äldre. Knappt 29 procent av invånarna 2023 var 65 år och äldre och 2044 beräknas andelen öka till drygt 32 procent, vilket beror både på ökat antal äldre och en minskning av antalet invånare totalt.

Diagrammet ovan visar hur den unga befolkningen minskar samtidigt som den äldre ökar. Fruktsamheten under prognosperioden antas följa utvecklingen i SCB:s prognos för riket, men på 18 procent högre nivå, vilket är i likhet med den genomsnittliga nivån för Melleruds kommun jämfört med riket under åren 2018–2023. Fruktsamheten bedöms minska under kommande år och trappas ned till de nivåer som rådde under åren 2013–2015. Befolkningsprognosen för barn, unga och äldre illustreras i mer detalj i nästkommande diagram.

Som en följd av minskad fruktsamhet i minskar också antalet unga i åldern 0–5 år i Mellerud med ca 40 åren 2023–2044 och antal barn i åldern 6–15 år minskar med ca 200. Enligt SKRs ekonomi-rapport från oktober ses en minskande trend även i riket i de båda åldersgrupperna åren 2022–2027, i Mellerud är dock den procentuella minskningen större i åldersgruppen 6-15 år och omvänt för 1-5-åringar. SCB:s prognos spår fortsatt att Melleruds antal 16–19-åringar minskar marginellt med ca 5 personer 2023–2044 och personer i åldern 65–79 minskar med ca 180 för samma tidsperiod. De som är 80 år eller äldre ökar däremot rejält med ca 320 personer. Ett ökat antal äldre är i linje med utvecklingen i riket. Om kommunen ska kunna möta kostnaderna för volymökning inom äldreomsorgen måste resurser flyttas från förskola och skola där barn och elevantalet minskar.

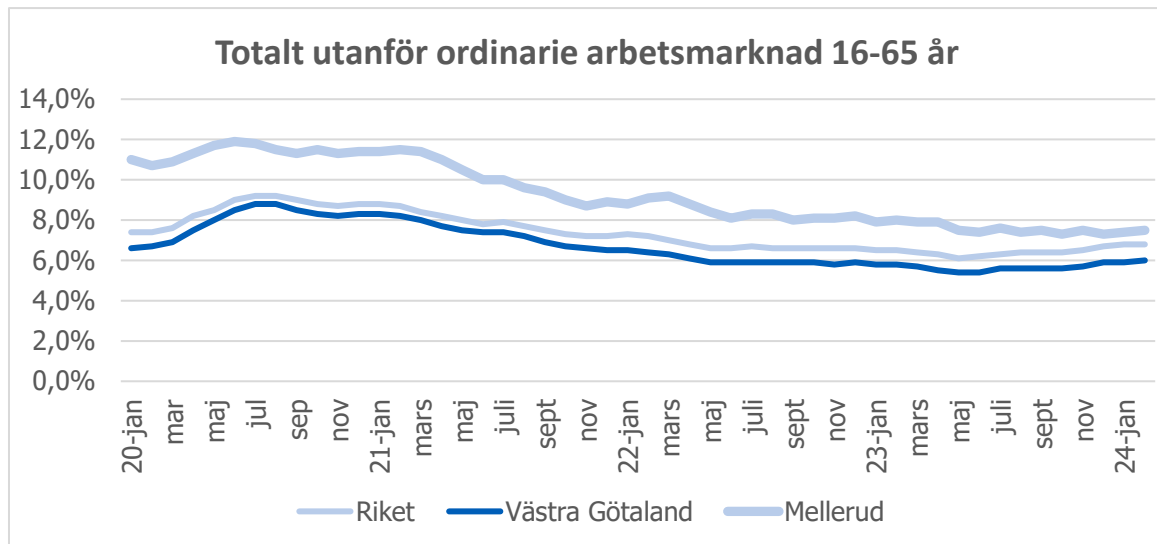
Minskad befolkning innebär minskade skatteintäkter

En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Det som påverkar storleken på skatteintäkterna mest är antal invånare och utvecklingen av antal arbetade timmar. Mellerud är även beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag. Enligt SCB:s befolkningsprognos minskar antalet invånare med ca 40 invånare per år under budget och planåren. Under 2024 förväntas befolkningen minska med ca 70 invånare.

Färre ska försörja fler

Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras, eftersom befolkningen i arbetsför ålder sjunker och befolkningen blir äldre. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Försörjningskvoten, ett demografiskt mått som visar på relationen mellan antalet personer som behöver bli försörjda och antalet personer som kan bidra till deras försörjning är 0,98 i Mellerud. Det innebär att för varje 100 personer i de mest förvärvsaktiva åldrarna (20–64 år) finns det 98 personer som är yngre eller äldre. Ju högre tal detta mått visar, desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20–64. I riket är försörjningskvoten drygt 0,77. Framöver väntas försörjningskvoten öka ytterligare i Mellerud, vilket ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras. Medelåldern i Melleruds kommun är dessutom hög jämfört med riket, vilket ger Mellerud en jämförelsevis ännu större utmaning att möta befolkningsförändringarna.

Arbetslösheten påverkar skatteintäkterna marginellt

Diagrammet ovan visar antalet arbetslösa i Mellerud, riket och Västra Götalandsregionen mellan januari 2020-jan 2024. Statistik tom 221231 visar åldern 16–64 år och 16–65 år from 230101.

Arbetslöshetens påverkan på kommunens intäkter har endast betydande påverkan om den rör sig mer än riket som helhet. Melleruds utveckling av arbetslösa följer rikets utveckling om än på en högre nivå. En ökande arbetslöshet ses under kvartal ett och två 2020 som en följd av pandemin för att sedan minska kvartal tre. Den övergripande trenden för arbetslösheten har sedan dess varit minskande och har närmast sig rikets nivå. Arbetslösheten i Mellerud var i mars 2024 7,4 %, vilket är högre än rikets 6,7 % och Västra Götalandsregionens 6,0 %. Den öppna arbetslösheten i Mellerud mars 2024 (2,7 %) var lägre, medan andelen i program med aktivitetsstöd vid samma tidpunkt (4,7 %) var högre än både Riket (3,3 %) och Västra Götalandsregionen (3,0 %).

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget, dvs summan av våra beskattningsbara inkomster i riket. Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2025 grundas på taxeringsutfallet från 2022 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2023, 2024 och 2025. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2025 sker efter taxeringen 2026 och regleras i januari 2027.

Skatteintäkter är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från april samt SCB:s befolkningsprognos. Enligt SCB:s befolkningsprognos minskar antalet invånare med 40–70 invånare per år under kommande treårsperiod. Med SCB:s befolkningsprognos som grund är budgeten beräknad med en befolkningsminskning på 100 invånare för 2024, vilket innebär ca 7 mnkr lägre skatteintäkter per år. De följande åren är befolkningsminskning beräknad till – 70 invånare per år. Skattesatsen på 22,60 är oförändrad under perioden.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. Nedan visas prognos på antal invånare som utgår från faktisk befolkning 1/11 2023 och därefter minskar med -100 invånare för 2024 och därefter – 70 invånare per år. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 100 invånare per år ger ca -7 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Antal invånare 1/11	2024	2025	2026
	9 093	9 023	8 953

Det **kommunalekonomiska utjämningsystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämningsen består av fem delar; inkomstutjämnings, kostnadsutjämnings, införande/strukturbidrag, LSS-utjämnings och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningsen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Melleruds invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningsystemet.

Kostnadsutjämningsen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Mellerud har en ogynnsam struktur mot riket och får ett bidrag i kostnadsutjämningsen.

Kostnadsutjämningsarna för 2024 är enligt preliminära beräkningar från SCB per april. Samtliga variabler är inte fastställda. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december.

Enligt beräkningarna ökar bidraget i kostnadsutjämningsen med ca 3 mnkr till 2025. Förändringen är positiv i sex av nio delmodeller, äldreomsorgens delmodell är den som ger störst bidrag i kostnadsutjämningsen.

LSS-utjämningsen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Mellerud erhåller bidrag i LSS-utjämningsen.

Bidraget i LSS utjämningsen minskar med 1,6 mnkr beroende på färre vuxna i boende med särskild service. Beräkningen är preliminär från SCB per april. Slutliga beräkningarna kommer att fastställas av SCB i december.

Regleringsbidrag/avgift är skillnaden mellan det generella statsbidraget (statens anslag för kommunalekonomisk utjämnings) och kommunernas och regionernas anspråk utifrån ovanstående delar. Den kan vara såväl positiv som negativ och fördelas lika till kommuner utifrån invånarantal och påverkas av ändrade statsbidrag mellan åren, men också av hur kostnaden för inkomstutjämningsystemet ändras.

Kommunen har erhållit bidrag enligt finansieringsprincipen, d.v.s. kommunen kompenseras av staten för ökade åtaganden och kostnader. Det har ökat regleringsbidraget och fördelats ut till nämnderna, vid belopp överstigande 100 tkr per nämnd.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2023–12 för 2025.

Mnkr	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2024	2025	2026	2027
Egna preliminära skatteintäkter	444	462	475	488
Slutavräkning	-1			
Prognostiserad slutavräkning				
Summa skatteintäkter	443	462	475	488
Inkomstutjämnning	174	178	184	191
Kostnadsutjämnning	34	38	37	37
LSS-utjämnning	27	25	25	24
Fastighetsavgift	32	32	32	32
Regleringsbidrag	28	24	19	16
Generella bidrag	3	0	0	0
Summa generella statsbidrag/utjämnning	298	297	297	300
Summa	741	759	775	791
Procentuell förändring skatteunderlag		4,8		
(skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämnning och generella statsbidrag). SKR april, cirkulär 24:27. Justerat efter cirkulär 24:43 för ändringar enligt finansieringsprincipen regleringsbidrag samt högre regleringsbidrag.				

Finansnetto

Finansiella intäkter avser främst ränta på bankmedel och borgensavgifter från AB Melleruds Bostäder. De finansiella kostnaderna består av räntor på lån samt av ränte- och basbeloppsuppräknning av den pensionsskuld som ingår i balansräkningen. Låneränta har beräknats till ca 2,5 % för perioden 2025–2027 och bygger på Kommuninvests kalkyler. Beräkningen baseras på nyupplåning på 75 mnkr under 2025, 65 mnkr 2026 och 110 mnkr 2027. Nyupplåning avser främst den taxefinansierade verksamheten, där en allt större del av räntekostnaderna finansieras genom taxorna.

Pensioner

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som ansvarsförbindelse. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu.

Från 2023 har ett nytt pensionsavtal tecknats, AKAP-KR, som är ett helt avgiftsbestämt avtal. Det innebär att premierna höjs från 4,5 % av lönesumman till 6 % och från 30 % till 31,5 % för de som har inkomster över taket (7,5 inkomstbasbelopp).

Anställda som valt att vara kvar i KAP-KL behåller en oförändrad avgift på 4,5 % upp till och med 7,5 % gånger inkomstbasbelopp och över taket intjänas den förmånsbestämda ålderspensionen (FÅP:en). Kommunen har en försäkringslösning för FÅP:en där kommunen betalar in en premie löpande till försäkringsbolaget i stället för att redovisa denna som en skuld i balansräkningen.

Enligt Skandias pensionsskuldsprogno per december minskar pensionskostnaden till 2025 med ca 20 mnkr, främst på grund av avtagande inflationen och höjning av prisbasbeloppet, vilket ligger till grund för värdesäkring av pensioner. Enligt prognosen fortsätter pensionskostnaderna att minska till 2026 med ca 3 mnkr.

Ansvarsförbindelsen, pensionsrätt intjänad före 1998 som inte redovisas som en skuld i balansräkningen, kommer minska till följd av utbetalningar är större än ränte- och basbeloppsuppräknningen. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå 2024.

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från december. För pensioner betalas särskild löneskatt med 24,26 %. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, lönerevision, inkomstbasbelopp, räntor mm.

Förutsättningar nämnderna

Jämfört med budget 2024 har nämnderna fått följande generella ramförändringar i enlighet med KSAU:s direktiv:

Uppräkning	2025	2026	2027
Personalkostnader	Se nedan	Se nedan	Se nedan
Övriga kostnader	1,5%	1,5%	1,5%
Köp av huvudverksamhet	PKV	PKV	PKV
Externa intäkter	1%	1%	1%

Personalkostnader

Personalkostnader har räknats upp enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från april 2024 för 2025–2027. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramuppräknings för förtroendevaldas arvode, timlöner etc. kompenseras direkt i ramarna 2025 och centralt 2026–2027. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen enligt KPIF beräknas uppgå till 1,7 % för 2024 och 1,6 % för 2025. För 2026 och 2027 är KPIF 1,9 % respektive 2 %. KPI, vilken också tar hänsyn till förändring i ränta uppgår till 2,6 % 2024 och 0,4 % 2025. Uppräkningsunderlaget har en schablonuppräknings på 1,5 % som använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation. Kostnader för köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst, miljöverksamhet och placeringar inom IFO) räknas upp enligt PKV då dessa kostnader är relaterade till lön. Total genomsnittlig uppräknings för löpande kostnader uppgår då till 1,9 %. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram.

Intäkter

Verksamheternas externa intäkter har schablonuppräknats med 1 %.

Internränta

Internräntan är satt efter SKR:s rekommendation i februari, dvs till 2,5 %. Den taxefinansierade verksamheten betalar kommunens genomsnittliga låneränta, avstämningar sker löpande under året. Vid eventuell förändring av internräntan kommer teknisk justering att göras.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer SKR:s rekommendationer gällande lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42%) och avtalsförsäkringar (0,13 %). Gällande kollektivavtalad pension används Skandikonens beräkning utifrån Melleruds kostnader för pensioner (8,9 %). Det totala personalomkostnadspålägget uppgår till 40,45 %. Nämndernas budgetramar är justerade till det lägre PO-pålägget. Eventuellt kommer justering av personalomkostnadspålägget göras efter prognos från Skandia, teknisk justering av ramar kommer göras med motsvarande belopp.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

Demografiska förändringar

Inför budgetarbetet 2025 har målgruppsberäkningar tagits fram för att bedöma kostnadsförändringar utifrån demografin. För kultur- och utbildningsnämnden minskar antalet barn i förskolan och elever i grundskolan medan antalet elever i gymnasieskolan ökar. En beräkning med grundskoleelever och förskole- och fritidshemsbarn utifrån SCB:s befolkningsprognos och kommunens standardkostnad i kostnadsutjämningsystemet, exklusive lokalkostnader, visar på minskade kostnader det kommande året inom förskolan och grundskolan. Motsvarande beräkning för gymnasieverksamheten, med elever utifrån SCB:s befolkningsprognos och interkommunala kostnader per elev,

indikerar motsvarande kostnadsökning. Sammantaget för kultur- och utbildningsnämnden innebär detta en oförändrad ram men omfördelning måste göras mellan verksamheterna.

För socialnämnden minskar antalet personer i åldern 65–79 år medan antalet personer över 80 år ökar. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende ger en kostnadsökning på ca 3 mnkr. Socialnämnden erhåller ingen ramökning för detta med anledning av nämnden har en nettokostnadsavvikelse på ca 14 %, ca 20 mnkr inom äldreomsorgen för 2022. En oförändrad ram innebär ett effektiviseringskrav för nämnden på ca 3 mnkr. Det är svårt att göra exakta beräkningar för äldreomsorgen då andelen som har behov av insatser och insatsernas omfattning kan variera mellan åren.

För 2026 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare medan antalet äldre ökar. Några justeringar av ramarna för 2026 och 2027 har inte gjorts utan hänskjuts till kommande budgetarbete.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknings. Utbyggnad av VA-anslutningar inom vissa områden medför att taxorna måste höjas i framtiden.

Justering av nämndernas ramar

Tekniska justeringar av nämndernas ramar kommer att göras vid förändring av personalomkostnadsplågg och intern ränta. Även utfallet i årets lönerrevision kommer fördelas ut till nämndernas ramar från centralt anslag efter att budgeten är beslutad.

Av kommunstyrelseförvaltningens budget avser förfogandeanslaget 8,2 mnkr, varav 4,1 mnkr är reserverat för 2024. Förfogandeanslaget har utökats för att bland annat för att ha en buffert för ökade kostnader för snöröjning vid snörika vintrar. Mer detaljer återfinns under kommunstyrelsens avsnitt.

	KF, ÖF, VN, REVISION	KS SBF	KS KSF	BN	KUN	SN
Budget 2024, enligt beslut juni	3 439	33 441	68 969	-236	258 120	316 027
Tekniska justeringar efter beslut						
Höjt PO efter Skandikon prognos 230831	22	818	521	7	2 468	4 237
Förändring interna poster pga PO-ändring		-545	10		325	194
Justering interna poster		730			-416	-314
Lönerevision 2023		796	1 190		6 448	9 046
Justering PO lönerevision		11	17		90	126
Kapitalkostnader till KF för politikerdatörer	146		-146			
Fördelning politisk besparing	-20		74	-18	-18	-18
Budget 2024 efter tekniska justeringar	3 587	35 251	70 635	-247	267 017	329 298
Anslag EU-val avgår	-100					
Genomlysning administration avgår			-200			
Tillfälligt åtgärd 2024 fastighetsunderhåll återgår		1 500				
Justering pensionskostnad NÄRF			200			
Förfogandeanslag			4 400			
Satsningar						
Arbetskläder KUN					500	
Friskvårdsbidrag			500			
Språktester personal			100			
Trygghetsvårdar			700			
Ökat anslag Fyrbodals räddningstjänst ³⁾			1 400			
Åtgärder/omdisponeringar						
Åtgärder 2025		-370	-830		-210	-3 280
Anslag enligt finansieringsprincipen						
Vägar till hållbara vattentjänster		-40				
Personlig assistans						-200
Extra studietid					-200	
Statistik/SFI/grund vux					200	
Stärkta skolbibliotek					200	
Ny socialtjänstlag, brottsförebygg mm se s. 51						260
Uppräkningar						
Lönerevision nämnder		703	1 132	0	6 123	8 274
Lönerevision 2024 serviceenheten ¹⁾		1 045				
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	59	209	110	12	38	2 054
Övrig uppräknings 1,5 %	29	1 016	679	6	1 061	937
Uppräknings externa intäkter inkl. schablon 1 %	-3	-460	-161	-11	-355	-694
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)			269		640	265
Uppräknings kost/städ/lokalhyra		-110	0	0	71	40
Kompensation höjd fjärrvärmesaxa		347	216		550	428
Volymförändringar						
Anpassad ram för volymförändringar ²⁾	0	0	0	0	0	0
Tekniska justeringar						
Sänkt PO	-60	-1 998	-1 265	-13	-5 959	-10 360
Köp av verksamhet BN-SBF		3 020		3 020		
Fördelning politisk besparing			110	-10	-50	-50
Fördelning telefonikostnad reception		20	-60		20	20
Budget 2025	3 512	34 096	77 936	2 757	269 646	326 993

1. Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar. Undantag görs för serviceenheten där det fördelas direkt i ram.
2. Hänsyn har tagits till volymförändringar inom KUN och SN, se respektive nämndavsnitt.
3. Viss del justeras mot minskade pensionskostnader NÄRF som är budgeterade på finansen.

Händelser av väsentlig betydelse

- En period av hög inflation och höga stigande räntor har haft stor påverkan på kommunens kostnader, inte minst på pensioner. Inflationen är nu dämpad och Sveriges riksbank har gjort en första räntesänkning och fler förväntas i närtid. En minskad inflation innebär bland annat lägre pensionskostnader för kommunen. Det ekonomiska läget är dock fortsatt tufft och även om bättre tider väntas, förväntas lågkonjunkturen hänga kvar och vända först nästa år. Situationen ställer krav på effektiviseringar och strategiska beslut i organisationen
- Ett stort investeringsbehov visar sig i en tung investeringsplan som kommer att kräva ny-upplåning, inte minst inom den taxefinansierade verksamheten. Enskilda projekt har stor påverkan på nyupplåning och taxor, däribland utfall av VA-investering i Köpmannebro.
- År 2023 minskade befolkningen i 193 av landets 290 kommuner, så också i Mellerud. Befolkningen har stor inverkan på kommunens intäkter och det är en viktig uppgift att skapa en kommun där människor vill bo och leva för att intäkterna ska kvarstå eller öka. Flertalet satsningar sker för att öka kommunens attraktivitet, bland annat genom projektet *Hitta Hem i Dalsland* som sker i samarbete med samtliga sex kommuner i Dalsland och flertalet andra aktörer med finansiering från VGR, Fyrbodals, LEADER Framtidsbygder och Dalslands Sparbank. Projektet pågår till 2026 års slut.
- Socialförvaltningens samverkan över kommungränserna har fått uppmärksamhet nationellt som ett lyckat koncept för småkommuner att nå minskad sårbarhet, högre kvalitet och lägre kostnader. Under 2023 antogs en avsiktsförklaring avseende Dalslandssamverkan generellt i syfte att förbättra kommunernas förmåga att erbjuda högkvalitativa tjänster till invånarna. Visionen för Dalslandssamverkan är *"Stolta, starka, och självständiga Dalslandskommuner med gemensam kapacitet att möta framtiden"*. Använt på rätt sätt kan samverkan vara ett verktyg att göra just det på ett kostnadseffektivt sätt vilket blir alltmer viktigt då invånarantalet minskar i kommunerna.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

Finansiella mål behövs för att betona att ekonomin är en begränsning för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten behövs för att visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs koppling mellan ekonomi och verksamhet.

De finansiella målen tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte låta kommande generationer betala. Ekonomisk hushållning handlar om att styra både i ett kortare och längre tidsperspektiv. Normalt sett ska ekonomin visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller av för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Det är kommunfullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud. Kommunfullmäktige beslutade för 2024 och framåt om tre finansiella mål och sex mål för verksamheten som framgår under avsnitt *Vision och mål*. Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges mål som följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måluppfyllelse.

God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och att majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Kommunfullmäktige har antagit följande finansiella mål:

Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är betalda med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.

Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel. En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att kommunen långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättras. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försämras. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över tidsperioden.

Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag. För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Avstämning mot Kommunfullmäktiges finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Soliditeten ska inkl. ansvarsförbindelsen vara oförändrad eller öka				
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse	25,9	25,7	25,7	24,1
Mål= ska oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 % (Budget 2023)	>22	>22	>22	>22
Investeringarna för den skattefinansierade delen ska under perioden finansieras med egna medel*				
	90	182	77	40
	>100	>100	>100	>100
Mål självfinansieringsgrad >100% (*Resultat ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar inom skattefinansierad verksamhet finansiera investeringarna).				
	Totalt självfinansieringsgrad under perioden 2025-2027 76 % . Exkluderat Vita Sannar (11 mnkr) 89 % . Överföringsbudget tillkommer			
Resultatet ska minst uppgå till 2% av intäkter från skatter och utjämningsbidrag				
Resultat	0,5	2,0	1,6	0,0
Mål	2,0	2,0	2,0	2,0

Soliditeten minskar under perioden men ligger ändå över målnivån på 22%. Den höga investeringsnivån i kombination med fallande resultat innebär ökande låneskuld som medför att soliditeten sjunker. Detta försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten överstiger investeringarnas resultat och avskrivningar med ca 40 mnkr under 2025–2027. Exkluderas investering avseende Vita Sannar med 22 mnkr, som ska finansieras via arrendet och preliminär överföringsbudgeten från 2023 och 2024 blir självfinansieringsgraden 89 %. Detta beror på lågt resultat 2027.

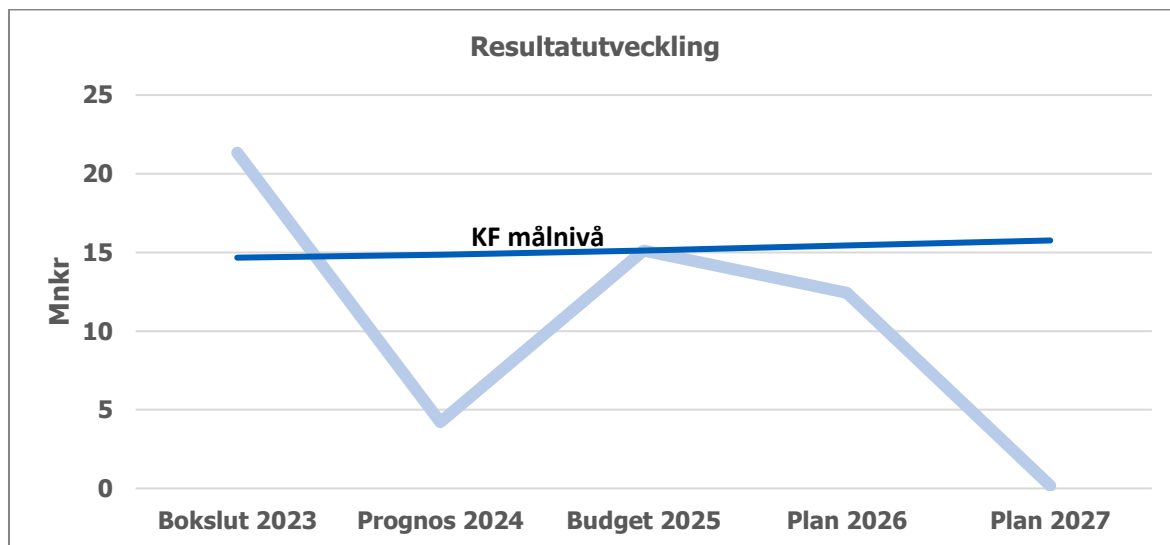
Resultatnivån uppnås 2025. Resultaten försvagas 2026 och 2027, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är minskat invånarantal, samt att skatteunderlagstillväxten i riket minskar något till 2027. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2025.

Ekonomisk analys

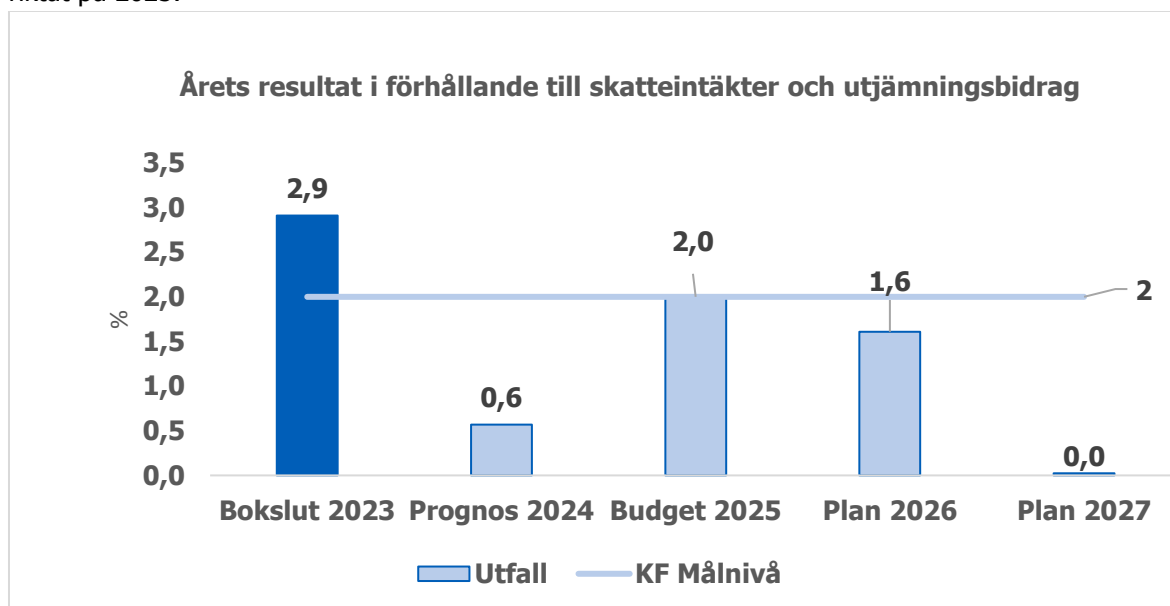
Resultat och kapacitet

Resultatet ökar tillfälligt 2025

För 2024 sjunker resultatet efter flera år av höga resultat orsakade av högre skatteintäkter och utjämningsbidrag samt lägre kostnader i verksamheten beroende på pandemin. Det lägre resultatet 2024 beror på en svag ökning av skatteunderlaget samtidigt som kommunen påverkas av höga kostnadsökningar, främst pensionskostnader. Till 2025 förbättras resultatet trots befolkningsminskning. Orsaken är dels en lägre inflationstakt som medför minskade pensionskostnader, dels en återhämtning av konjunkturen som ger en relativt bra skatteunderlagsutveckling. Dessutom ökar bidraget i kostnadsutjämnningen från 2024 till 2025.

Budgeterat resultat uppgår till 15,1 mnkr för år 2025. År 2025 och 2026 är de budgeterade resultaten 12,4 mnkr respektive 0,2 mnkr. I resultatet ingår inga jämförelsestörande poster. Resultaten försvagas 2026 och 2027 då kostnaderna ökar mer än intäkterna. Orsaken är minskat invånarantal samt att skatteunderlagstillväxten i riket minskar något till 2027. Budgetarbetet har främst varit inriktat på 2025.

Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att resultatet ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Då kan en normal investeringsnivå för den skattefinansierade verksamheten skattefinansieras över en längre tidsperiod. Målet uppnås för 2025 men inte 2026 och 2027. För att

klara framtida investeringar samt den ökade åldrande befolkningen behöver resultatet ökas för planåren och uppgå till minst 2 % (ca 15 mnkr) av skatteintäkter och utjämningsbidrag annars försämras kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Resultatutveckling AB Melleruds Bostäder

I koncernen ingår AB Melleruds bostäder. Bolaget har inte beslutat om budget för 2025 ännu. Enligt ägardirektivet ska bolagets generera ett överskott efter finansiella poster om minst 1,2 mnkr under mandatperioden. För 2023 uppgick resultatet efter finansiella poster till 0,9 mnkr och prognosen för 2024 är ett resultat på 0,7 mnkr. Bolaget kommer de närmaste åren budgetera för resultat enligt ägardirektiven. Vakansgraden är förhållandevis låg, tre procent, men då inkluderas uthyrning av lägenheter till Migrationsverket. Avtalet kan sägas upp på tre månader och motsvarar ett intäktsbortfall på ca 1 mnkr per år. De stora underhållskostnader som bolaget har kommer innebära krav på effektivisering och nya billigare kostnadslösningar.

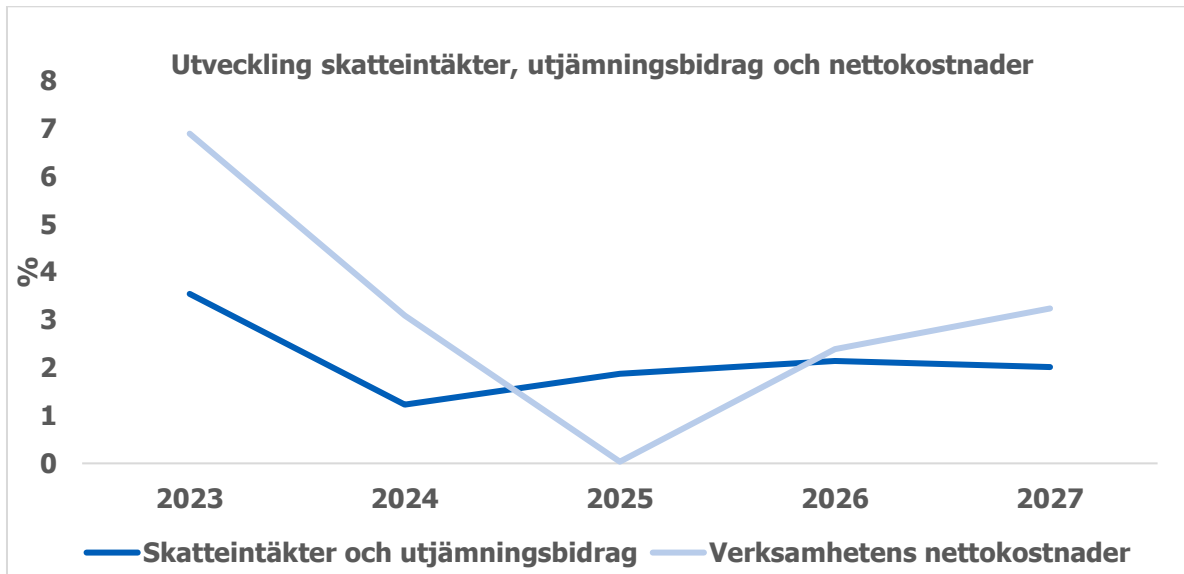
Lägre pensionskostnader leder till minskade nettokostnader

Pensionskostnaderna är känsliga för inflationsförändring. Inflationstakten i juni varje år ligger till grund för prisbasbeloppet som pensionerna värdesäkras med. Det påverkar uppräknings av pensionsutbetalningar, uppräknings av avgiftsbestämd del, förmånsbestämd pension och ränta för pensionsskulden/avsättningen som påverkar finansnettot.

Den kraftiga ökade pensionskostnaderna för 2023 och 2024 berodde dels på hög inflationstakt, dels på ett nytt pensionsavtal som innebar att premien för avgiftsbestämd del höjdes. Ökningen av pensionskostnaderna är en bidragande orsak till att kommunens resultat försvagades. Enligt SKR:s prognos dämpas inflationen för 2024, vilket medför att pensionskostnaderna minskar till 2025 och 2026. Inför 2027 ökar pensionskostnaderna något.

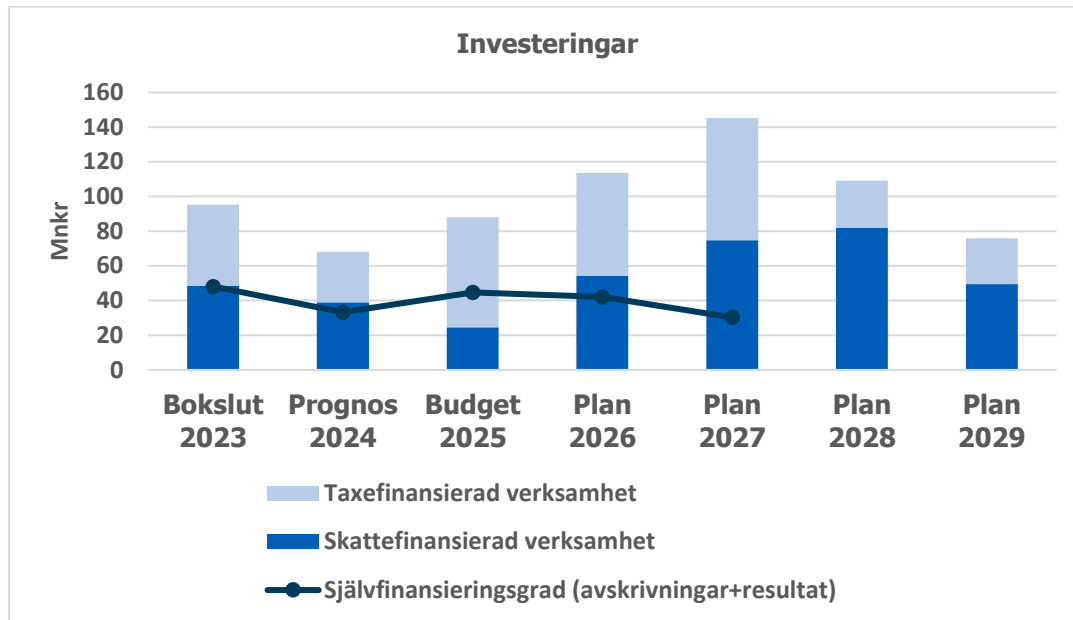
En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att nettokostnaderna på sikt inte överstiger de intäkter som kommunen får genom skatteintäkter och utjämningsbidrag. Inflation i kombination med ökade pensionskostnader medför att verksamhetens nettokostnader har ökat kraftigt under flera år. Den lägre inflationstakten under 2024 medför minskade pensionskostnader vilket är orsaken till att nettokostnaderna inte ökar mellan 2024–2025. Trots att invånarantalet minskar ökar skatteintäkter och utjämningsbidrag till 2025 vilket dels beror på återhämnings av konjunkturen innebär gynnsam utveckling av skatteunderlaget dels på att bidraget i kostnadsutjämnings ökar.

För år 2027 är utvecklingen av skatteunderlaget något svagare och i kombination med en prognostiserad befolkningsminskning ökar kostnaderna mer än intäkterna. Från 2024 till 2027 ökar skatteintäkter och utjämningsbidrag med 6,1 % och verksamhetens nettokostnader med 7,3 %. Det viktigt att få balans mellan nettokostnader och skatteintäkter och utjämningsbidrag för att inte försämra kommunens finansiella styrka.

Hög investeringsnivå under perioden

Investeringarna budgeteras till 88 mnkr för 2025, varav 64 mnkr avser affärsverksamheten. Totalt under perioden 2025–2029 budgeteras investeringarna till 532 mnkr, varav 247 mnkr avser affärsverksamheten. Tidsmässiga förskjutningar av investeringar kan förändra bilden mellan enskilda år. Överföringsbudget tillkommer i nedan diagram. Överföringsbudget till 2025 är enligt "Prognos 1" ca 20 mnkr och avser hälften vardera skattefinansierad verksamhet och taxefinansierad verksamhet. Från 2023 finns en överföringsbudget till 2025 på 29 mnkr avseende intagningsledningarna Vita Sannar och utbyggnad av Sunnanå.

Överföringsbudget från 2023 ca 29 mnkr och 2024 ca 20 mnkr, enligt prognos 1, tillkommer till år 2025.

För att uppnå fullmäktigemålet, att skattefinansierade investeringar ska finansieras av egna medel (resultat+ avskrivningar), har Anpassningar gjorts i investeringsplanen utifrån ett resultatmål på 2 % exkluderat Vita Sannar. Till följd av att resultatmålet inte uppnås för 2026-2027 uppnås inte självfinansieringsgraden totalt för perioden 2025–2027. Som tidigare nämnts har budgetarbetet främst varit inriktat på år 2025. Eventuellt kan några projekt från överföringsbudgeten tillkomma som kräver lånefinansiering.

Investeringsnivån är hög i den skattefinansierade verksamheten för åren 2026 till 2028, vilket främst beror på utbyggnad av Vita Sannar, eventuell byggnation av ny förskola, utbyggnad av gator i Sjöskogen, renovering av Kommunhus samt föreningshuset i Åsensbruk. Samtliga projekt kan vid en resultatnivå på 2 % finansieras utan nyupplåning förutom byggnation av ny förskola och utbyggnad av Vita Sannar. Om investeringsprojektet Vita Sannar ska genomföras ska avskrivningar och räntekostnader finansieras av intäkter från arrendet.

I investeringsbudgeten finns medel reserverade för ny förskola år 2027 och 2028 trots att antalet barn i förskoleåldern minskar. Detta beror på att en av kommunens förskolor har ett tillfälligt bygglov som upphör. Lokalgruppen ska utreda framtida behov och status av förskolelokaler. För att skattefinansiera byggnationen krävs högre resultatnivåer, vilket är svårt att uppnå. En nyupplåning krävs för att finansiera byggnationen. Finns behov av nya förskolelokaler kommer kommunfullmäktige behöva besluta om avsteg från det finansiella investeringsmålet.

COOP-huset ingår inte i investeringsplanen. Vid eventuell renovering/ombyggnad får detta behandlas i särskilt ärende till kommunfullmäktige med investeringsbehov, driftkonsekvenser och finansiering. Eventuell nyupplåning för detta projekt innebär ökade räntekostnader och minskad soliditet.

Investeringsbehovet är stort inom VA-verksamhetens och uppgår till ca 245 mnkr mellan 2025–2029. Större projekt är sanering ovidkommande vatten (85 mnkr), utbyggnad av VA i Östra Järn (13 mnkr) och Köpmannebro (100 mnkr). Detta kommer medföra ytterligare höjning av taxan. Gällande Köpmannebro pågår en utredning med att hitta ett billigare alternativ.

Självfinansieringsgrad %	2023	2024	2025	2026	2027
Självfinansieringsgrad inkl. tax.fin.	59	61	60*	44	27
Självfinansieringsgrad exkl. tax.fin.	100	90	182*	77	40

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som har finansierats med årets resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen har självfinansierat samtliga investeringar som utförts under året.

**) Självfinansieringsgrad exkl. överföringsbudget*

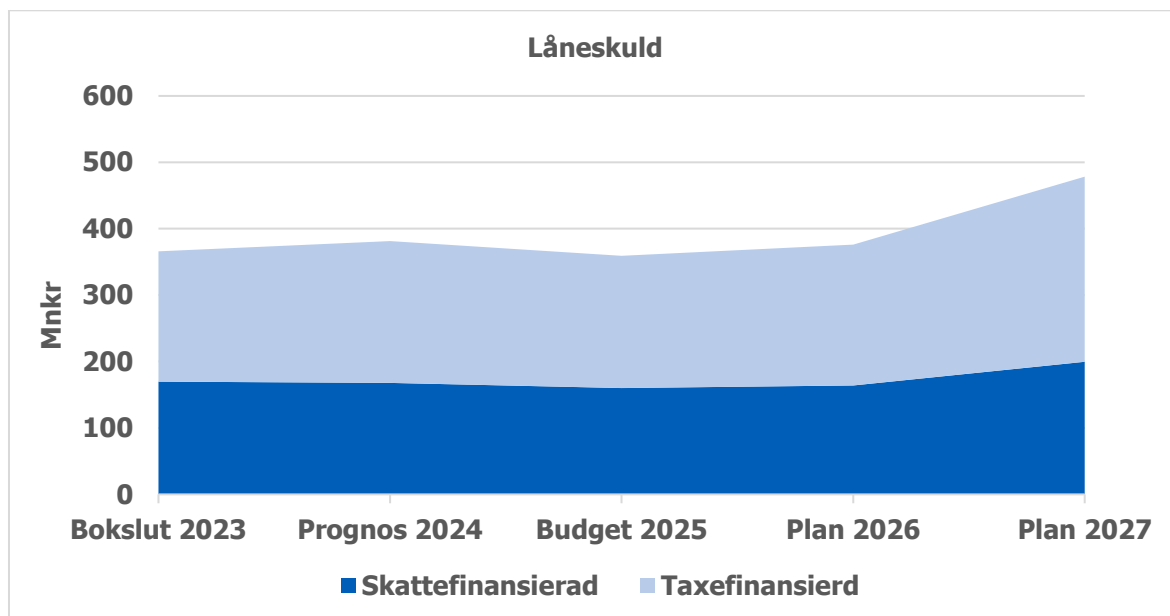
Över tid är det viktigt att så stor del som möjligt av investeringarna finansieras via de medel som tillförs från den löpande driften - självfinansieringsgraden uppgår i så fall till 100%. Det innebär att kommunen kan skattefinansiera investeringar, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar. Detta leder till att stärka den långsiktiga betalningsberedskapen i form av förbättrad soliditet. För 2023 gjorde det starka resultatet att investeringarna inom den skattefinansierade delen kunde finansieras av den löpande driften. Under 2024 innebär det låga resultatet att självfinansieringsgraden inte uppnås. Självfinansieringsgraden minskar till 2027 vilket beror på en låg resultatnivå. Investeringarna för den skattefinansierade, exkluderad eventuell överföringsbudget, överstiger resultat och avskrivningar i snitt för åren 2025–2027 med ca 40 mnkr. Här ingår investering i Vita Sannar som ska finansieras via arrendet med 22 mnkr. Investeringarna inom den taxefinansierade delen behöver finansieras genom ökad nyupplåning.

Låneskulden ökar

Den höga investeringsnivån inom främst den taxefinansierade verksamheten innebär att låneskulden ökar med 250 mnkr för perioden 2025 - 2027 och uppgår därefter till 631 mnkr. Ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och med nuvarande ränteläge är det ytterst angeläget att undvika nyupplåning för den skattefinansierade verksamheten. En översyn av taxorna utfördes under 2021 för de taxefinansierade verksamheterna och taxorna har höjts de senaste åren med undantag för fjärrvärmen. VA-taxan kommer att behöva höjas ytterligare till följd av nyupplåning och höjda snitträntor.

Låneskuld AB Melleruds bostäder

Låneskulden uppgick till 151 mnkr för 2023. Det finns ett stort underhållsbehov av till exempel stamreovering och enligt prognosen beräknas en nyupplåning på ca 5 mnkr de kommande åren.

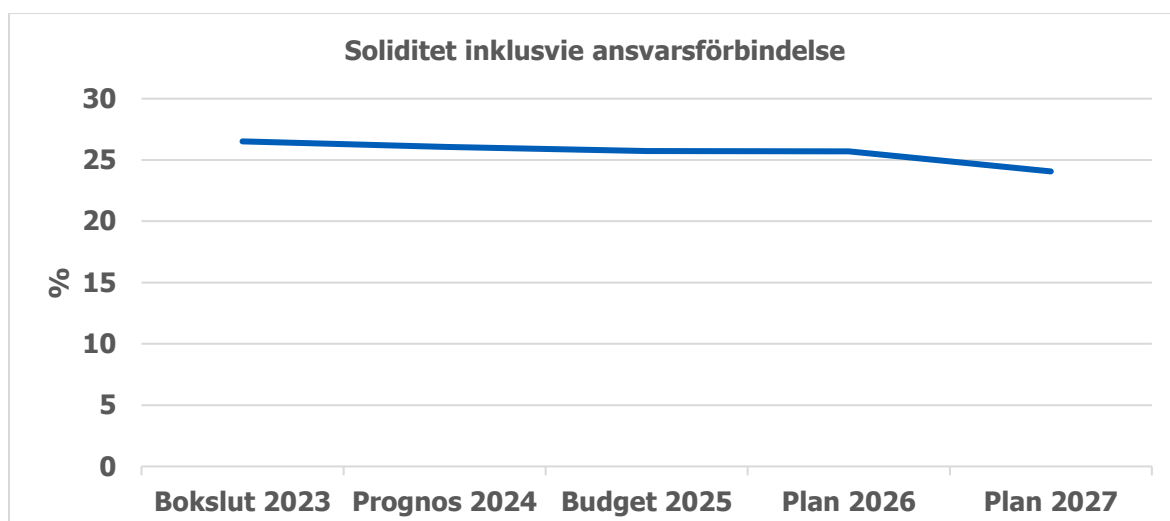
Risk och kontroll

Likviditeten oförändrad

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. En oförändrad eller ökande kassalikviditet i kombination med en oförändrad eller förbättrad soliditet är ett tecken på att kommunens totala finansiella handlingsutrymme har stärkts. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100% för kassalikviditeten. Kassalikviditeten beräknas för 2024 till 99 % och ligger kvar på oförändrad nivå under perioden (100 % - 104 %). Kommunens investeringar som inte finansierats genom resultat och avskrivningar har finansierats genom nyupplåning. Kommunen har en checkkredit på 20 mnkr i Dalslands sparbank.

Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen minskar något

Soliditeten anger hur stor andel av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel och är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över tid inte försämras utan utvecklas i positiv riktning.

Det som påverkar soliditeten är resultatutveckling, investeringsvolym och nyupplåning. Höga investeringsnivåer i kombination med låga resultat leder till försämrad soliditet. Liksom för de flesta av landets kommuner stärktes soliditeten 2020–2022. Vilket framför allt förklaras av starka resultat och att det extremt låga ränteläget minskat ränteuppräknningen av ansvarsförbindelsen för pension. Ett av kommunfullmäktiges finansiella mål är att soliditeten ska vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %. Soliditeten sjunker från 2023 till 2027. Det beror på att resultatet är för lågt,

framför allt 2027, för att finansiera den höga investeringsnivån vilket leder till ökad låneskuld. Det är viktigt att soliditeten inte minskar ytterligare då det försämrar kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Soliditetsutveckling AB Melleruds bostäder

Enligt ägardirektivet ska bolaget sträva efter att ha en soliditet på minst 15 procent. För 2023 var soliditeten 18,7 %. Det stora behovet av investeringar i fastighetsbeståndet för stambyte, badrum mm kommer till viss del att behöva finansieras via lån. Detta innebär att soliditeten sjunker.

Kommunala borgensåtaganden

Kommunens borgensåtagande är en viktig del i bedömning av ekonomin i ett riskperspektiv. Villkoren för kommunens borgensåtagande regleras i kommunens finanspolicy. Grunden är en restriktiv hållning för borgensåtagande gentemot andra än helägda företag. Totalt har kommunen beviljat borgensåtagande med 200 mnkr. Av dessa är 152 mnkr (per 2023-12-31) ianspråktaget. AB Melleruds Bostäder står för den störst andelen med en borgensram på 190 mnkr, varav 151 mnkr är nyttjat. Kommunen har även mindre åtaganden för Nätaktiebolaget Biogas Brålanda, Stiftelsen Dal Västra Värmlands Järnväg samt även solidarisk borgen för Kommuninvest samtliga förpliktelser. Borgensavgift tas ut av AB Melleruds Bostäder.

Kommunalskatten oförändrad under perioden

Kommunalskatten är kommunens största intäktskälla. Melleruds skattesats uppgår till 22,60 kr/skr och föreslås vara oförändrad för planperioden. Skattesatsen är högre både i jämförelse med riket och regionen som för 2023 är 20,67 % respektive 21,39 %.

Känslighetsanalys

Område	Förändring	Kostnad/intäkt (Mnkr)
Löneökning inkl. PO	1%	-5,9
Köp av huvudverksamhet	1%	-0,8
Externa intäkter	1%	1,7
Inflation	1%	-2,6
Räntehöjning	1%	-0,9
Invånare	-50/-100 st	-3,6/-7,3
Förändrings skattesats	+/-1 kr	+/-20,5

Förändring i lön, köp av huvudverksamhet, externa intäkter och inflation utgår ifrån 2025 års budgeterade kostnadsnivå i den skattefinansierade verksamheten. Förändring i räntekostnader utgår från total låneportfölj inklusive derivat utan avdrag för den taxefinansierade verksamhetens andel i portföljen. Förändring i skatteintäkter utgår från SKR:s prognos för skatteintäkter 2025.

Avslutande kommentar

Efter flera år med starka resultat och med ett genomsnittligt resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag på 3,9 % de senaste fem åren, sjunker resultatet till 2024. Till 2025 förbättras resultatet tillfälligt trots befolkningsminskning. Resultatet försvagas återigen åren 2026 och 2027, då kostnaderna ökar mer än intäkterna. För år 2027 är uppgår resultatet till 0,2 mnkr. En orsak till de fallande resultaten är ett minskat invånarantal enligt befolkningsprognosen.

Självfinansieringsgraden för de skattefinansierade verksamheterna uppnås inte under perioden utan en viss nyupplåning är nödvändig. Inom den taxefinansierade verksamheten är investeringsbehovet stort inom VA-verksamheten. Detta innebär ökad nyupplåning och taxehöjning för abonnenterna.

Resultatutfall ett enskilt år är inte avgörande vid en bedömning av god ekonomisk hushållning. Det som är viktigt är den ekonomiska utvecklingen över tid i kombination med

investeringsutvecklingen. Nyckeltalet soliditet är ett användbart mått i det sammanhanget. Soliditeten inklusive pensionsåtagande har ökat från 2015 från 0 % till 26 % år 2023. Under budget och planperioden är likviditeten i stort sett oförändrad medan soliditeten sjunker med 2 procentenheter till 24 % beroende på hög investeringsnivå i förhållande till resultatet.

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader och bedriva en finansiell planering för investeringarna om soliditeten ska hållas på en rimligt stabil nivå över tid. Den prognostiserade befolkningsminskningen, den höga investeringsnivå och det fallande resultat innebär att åtgärder och anpassningar måste göras om inte kommunen erhåller ökade intäkter. Det är nödvändigt att budgetera med tillfredställande resultatnivåer för att möta framtida demografiska behov och kunna finansiera investeringar. Investeringsnivån måste anpassas till resultatet för att minimera låneskulden inom den skattefinansierade verksamheten. En ökad upplåning innebär ökade räntekostnader och mindre medel till verksamheten. Samtidigt som även ett minskat invånarantal innebär mindre skatteintäkter och på så sätt också medför mindre medel till verksamheten. Kommunens resultat i enlighet med kommunfullmäktiges finansiella mål ska uppgå till 2%. Detta är en miniminivå då kommunen står inför större investeringar. Resultatnivån måste över tid värdesäkra eget kapital och finansiera investeringarna annars försämras kommunens finansiella handlingsutrymme och innebär att framtida generationers konsumtionsutrymme påverkas.

AB Melleruds Bostäder

Bolaget har stora utmaningar kommande år beroende på stora underhållsbehov, vid låga resultatnivåer kan nyupplåning bli nödvändigt för bolaget vilket medför ökade räntekostnader.

Balanskravsresultat

Balanskravet är lagstadgat enligt kommunallagen och innebär att intäkterna måste överstiga kostnaderna, dvs resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år. I förvaltningsberättelsen ska det framgå en balanskravsutredning där det klart framgår resultat efter balanskravsutredning och före avsättning till resultatreserv (RR). Balanskravet uppnås för åren 2025-2027.

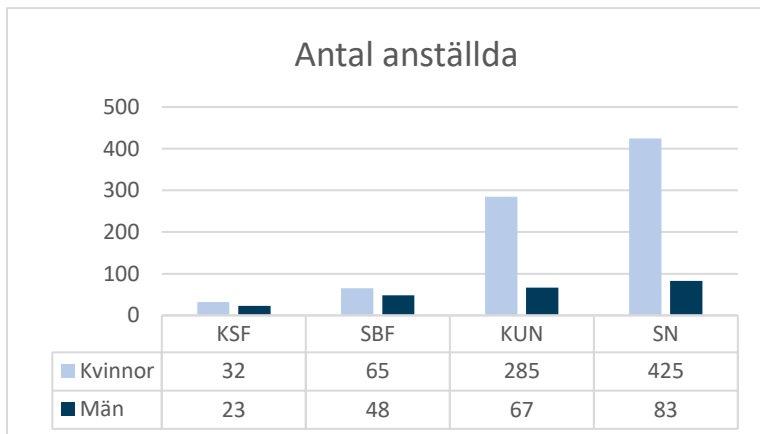
Mellan åren 2013 och 2023 var det möjligt för kommuner att avsätta en del av årets resultat till en resultatutjämningsreserv (RUR), för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer, 2013-09-25 § 72, kunde en reservering till RUR göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning. Kommunfullmäktige hade även beslutat om att resultatutjämningsreserven inte fick överstiga 4 % av intäkter från skatter och utjämningsbidrag. Resultatutjämningsreserven uppgår till 29,3 mnkr, vilket motsvarar 4% av 2023 års intäkter från skatter och bidrag. Reservering av medel till resultatutjämningsreserv fick enligt lag göras sista gången i bokslut för 2023. Därefter kan endast disponering av medel från RUR ske till utgången av 2033.

Från och med 2024 ersätts resultatutjämningsreserven (RUR) med en möjlighet att reservera medel i en resultatreserv. Kommunfullmäktige måste fastställa riktlinjer för hantering och reservering till resultatreserv utifrån kommunallagen. Riktlinjerna ska även omfatta hanteringen av kvarvarande (RUR). Förslag till riktlinjer och hantering kommer att tas fram under hösten.

Resultatutjämningsreserven är en del av kommunens egna kapital som uppgår till 436,8 mnkr för 2023 (257,7 mnkr inklusive ansvarsförbindelsen). Det finns ingen likvidfond som innehåller RUR. Vid en eventuell disposition så får det ske utifrån de finansiella förutsättningar som råder vid det tillfället, - en utökning av låneskulden är ett sätt, förutsatt att det finns utrymme inom det finansiella målet.

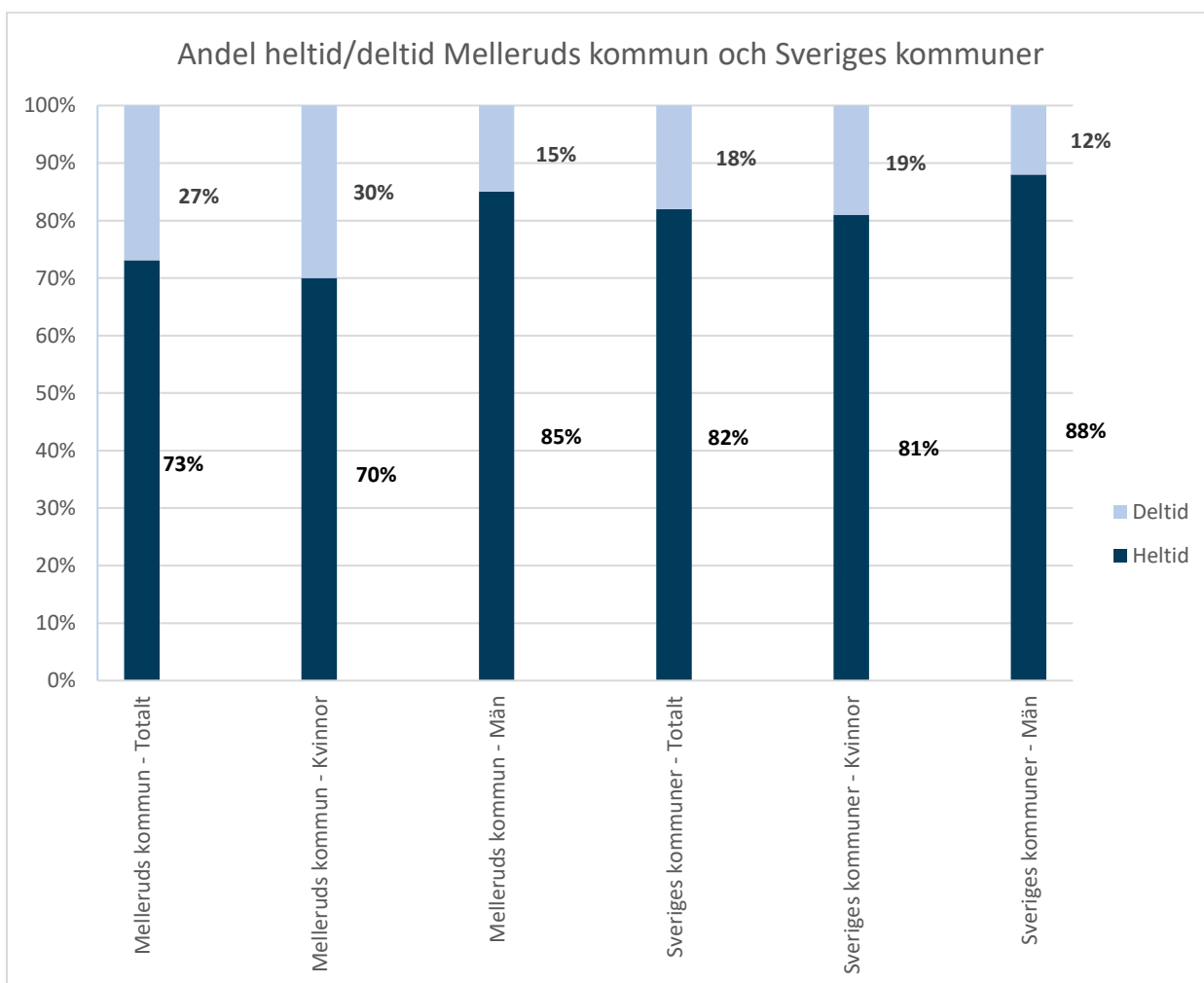
Budgeterad balanskravsutredning Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Årets budgeterade resultat	1,6	15,0	12,4	0,2
- Samtliga realisationsvinster				
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
-Återföring av orealiserade vinster och förluster				
Årets resultat efter balanskravsjustering				
-Reservering av medel till resultatreserv				
+ Användning av medel från resultatreserv				
+Användning av medel för resultatutjämningsreserv				
Årets balanskravs resultat	1,6	15,0	12,4	0,2

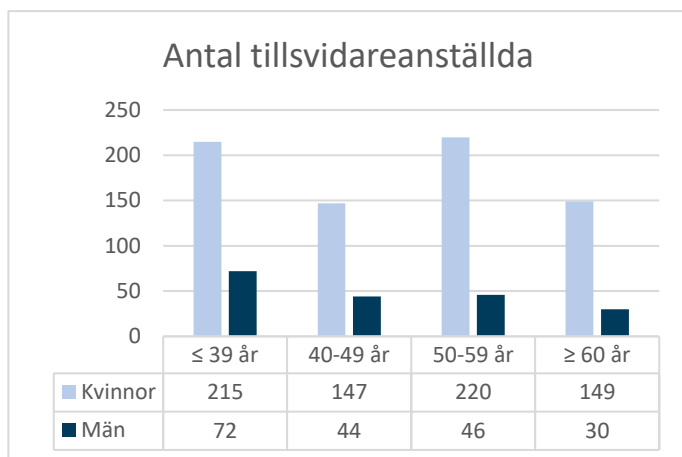
Väsentliga personalförhållanden

Melleruds kommun är Melleruds största arbetsgivare med sina 1028 månadsanställda, av dessa är 923 tillsvidareanställda och majoriteten av medarbetarna är kvinnor. Den största delen av kommunens anställda återfinns inom socialförvaltningen, följt av kultur- och utbildningsförvaltningen.

Fördelning av hel- och deltidsanställda i Melleruds kommun i jämförelse med genomsnittet bland Sveriges kommuner ser ut enligt nedan diagram, där Melleruds kommun ligger lägre jämfört med totalen för Sveriges kommuner. Skillnaden mellan kvinnor och män inom Melleruds kommun är märkbar, 15% av männen arbetar deltid medan motsvarande siffra bland kvinnorna är 30%, i rikets kommuner är skillnaden inte lika märkbar.

Majoriteten av kommunens tillsvidareanställda är som tidigare nämnts kvinnor. Åldersstrukturen bland männen är relativt jämn med en majoritet i gruppen 39 år och yngre. Bland kvinnliga medarbetare är majoriteten 39 år och yngre samt mellan 50-59 år.

Antal som fyller 65	2025	2026	2027	2028	TOTALT
KSF	1	1	1	1	4
SBF	2	4	1	4	11
KUN	8	13	2	8	31
SN	12	14	19	21	66
TOTALT	23	32	23	34	112

Under åren 2025-2028 kommer totalt 112 medarbetare fylla 65 år med relativt jämn fördelning sett utifrån mängd anställda inom respektive förvaltningen. Majoriteten av dessa medarbetare återfinns inom Socialförvaltningen.

Sjukfrånvaro per åldersgrupp	≤29 år	30–49 år	≥50 år	Totalt
Melleruds kommun	4,84 %	5,98 %	7,35 %	6,47 %
Sveriges kommuner	7,00 %	6,90 %	8,30 %	7,50 %

Sjukfrånvaron i Melleruds kommun ligger såväl på totalen som inom respektive ålderskategori lägre jämfört med snittet för Sveriges kommuner. Det går även att se en viss korrelation mellan ålder och ökning av sjukfrånvaro, då den grupp som har högst sjukfrånvaro är den från 50 år och uppåt.

Utmaningar i Mellerud

Som tidigare nämnts är utmaningen kring kompetensförsörjningen tydligt märkbar i hela landet och kommer så vara under många år framöver. Kommuner med nedåtgående befolkningsprognos likt den situation som är i Mellerud skapar ännu mindre utrymme och förutsättningar för att ta sig an utmaningen, vilket ställer högre krav på Melleruds kommun som arbetsgivare i att hantera frågan och vara nytänkande. Demografi, befolkningsprognoser och åldersstrukturer pekar på samma sak – kraven på offentlig verksamhet kommer öka samtidigt som förutsättningarna att lyckas blir allt svårare i och med ökade pensionsavgångar och minskad tillgång till arbetskraft. I Melleruds kommun är hälften av de tillsvidareanställda över 50 år och en stor del av dessa är äldre än 60 år. De kommande åren kommer bli utmanande såväl på grund av att färre personer är i arbetsför ålder likväl som att det finns en risk för kompetensgap mellan nyrekryterad, befintlig och avgående personal. De medarbetare som befinner sig runt pensionsålder innehar mycket kunskap och erfarenhet. Det behöver finnas såväl arbetssätt för kompetensöverföring liksom faktisk personal på plats att föra över kunskapen till för att ha möjligheten att arbeta mot ett minskat kompetensgap i verksamheterna.

Melleruds sätt att möta utmaningarna

Ett aktivt arbete med kompetensförsörjningsfrågor kommer vara nyckeln för att ha förutsättningar att hantera de stora utmaningar som kommunen befinner oss i. Kravet på de offentliga resurserna ökar. Omprioriteringar kommer behöva göras och servicen till medborgarna förändras. Det kommer inte räcka med att attrahera och rekrytera aktivt, situationen ställer också krav på alternativa idéer och lösningar för att möta bristen på arbetskraft. Störst kommer utmaningen vara inom äldreomsorgen till följd av befolkningsstrukturens utveckling i den åldersgruppen. Barnomsorgen och skolan har andra utmaningar i sviktande barn- och elevantal, vilket kommer påverka behovet av personal på sikt, något som kan komma att hanteras utifrån kommande pensionsavgångar.

För att lyckas krävs det arbete med flertalet delar. I mars 2024 antog kommunstyrelsen "Riktlinjer för strategisk kompetensförsörjning" på kommunövergripande nivå. Riktlinjerna gäller under perioden 2024–2026 och pekar ut de fokusområde kommunen som arbetsgivare behöver fokusera på utifrån kompetensförsörjningen.

ARUBA-modellen beskriver de delar som behövs för att lyckas med kompetensförsörjning; Attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla. Att arbeta med samtliga delar kommer vara avgörande för organisationen för att hantera framtiden och för att upplevas vara en attraktiv arbetsgivare som verkar för ett hållbart arbetsliv.

Ett aktivt arbete med det *systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM)* är en av de delar som bedöms vara en framgångsfaktor i arbetet med kompetensförsörjningen. Vid löpande arbete med såväl den fysiska som organisatoriska och sociala arbetsmiljön går det att finna vinster i friskfaktorer och därigenom nå önskad effekt kring minskad sjukfrånvaron. Medarbetare som mår bra och trivs på sin arbetsplats stannar längre och kan även verka som ambassadörer för arbetsgivaren, vilket kompletterar kommunens arbete för att upplevas som en attraktiv arbetsgivare.

Lösningen framöver kommer inte vara att ersätta avgående medarbetare enligt devisen en mot en. I stället befinner sig kommunen i ett läge där arbetet behöver göras smartare med redan tillgängliga resurser och vikten ligger på "rätt kompetens på rätt plats över tid". För att klara av det kommer *digitaliseringen* vara en avgörande faktor i arbetet för att lösgöra resurser till kärnuppdraget.

Som ett led i att verka för en attraktiv arbetsgivare är *möjligheten till heltid* en bidragande faktor till att upplevas som attraktiv arbetsgivare och något kommunen aktivt verkar för. Vidare behöver Melleruds kommun arbeta med möjligheter till kompetensutveckling för befintliga medarbetare. Att arbeta med kompetensförsörjningen i stort innefattar många olika delar; utbildningsinsatser, utvecklingsmöjligheter internt inom organisationen, mentorskap/handledning etcetera. Det innefattar även delar som kompetensöverföring, där tid och resurser krävs för att skapa utrymme för medarbetare att lära av varandra.

Nämnder

Fotograf: Martin Gustavsson

Nämnder

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter enligt fullmäktiges riktlinjer och övriga styrdokument samt har uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen bereder ärenden till fullmäktige. Kommunstyrelsen i Mellerud är även samhällsbyggnadsnämnd.

Kommunstyrelsen ska ha uppsikt över övriga nämnders och kommunala organs verksamhet, över de kommunala bolagen, samt över de kommunalförbund, med mera som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har ett arbetsutskott, tillika ekonomiutskott, personalutskott, förhandlingsdelegation samt trafik- och krisledningsnämnd.

Verksamheten bedrivs i två förvaltningar, kommunstyrelsens förvaltning samt kommunstyrelsens samhällsbyggnadsförvaltning. Samhällsbyggnadsförvaltningen utför också arbete åt byggnadsnämnden (genom bygglov, byggnämnan, strandskyddsdispens och enkla detaljplaner).

Ram 2025

Ramförändringar		varav	varav
	KS	SBF	KSF
Budget 2024, enligt beslut juni	102 410	33 441	68 969
<i>Tekniska justeringar efter beslut</i>			
Höjt PO efter Skandikon prognos 230831	1 339	818	521
Förändring interna poster pga. PO-ändring	-535	-545	10
Justering interna poster	730	730	
Lönerevision 2023	1 986	796	1 190
Justering PO lönerevision	28	11	17
Kapitalkostnader till KF för politikerdatörer	-146		-146
Fördelning politisk besparing	74		74
Budget 2024 efter tekniska justeringar	105 886	35 251	70 635
Genomlysning administration avgår	-200		-200
Tillfälligt åtgärd 2024 fastighetsunderhåll återgår	1 500	1 500	
Justering pensionskostnad NÄRF	200		200
<i>Satsningar</i>			
Friskvårdsbidrag	500		500
Språktester personal	100		100
Trygghetsvårdar	700		700
Förfogandeanslag bl.a. skola och detaljplan	4 400		4 400
Ökat anslag Fyrbodals räddningstjänst ²⁾	1 400		1 400
<i>Åtgärder/omdisponeringar</i>			
Åtgärder 2025	-1 200	-370	-830
<i>Anslag enligt finansieringsprincipen</i>	0		
Vägar till hållbara vattentjänster	-40	-40	
<i>Uppräkningar</i>			
Lönerevision ¹⁾	1 835	703	1 132
Lönerevision 2024 serviceenheten ¹⁾	1 045	1 045	
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	319	209	110

Övrig uppräknig 1,5 %	1 695	1 016	679
Uppräknig externa intäkter inkl schablon 1 %	-620	-460	-161
Köp av huvudverksamhet (NÄRF, DMEF, VISIT)	269		269
Uppräknig kost/städ/lokalhyra	-110	-110	0
Kompensation för höjd fjärrvärmesaxa	563	347	216
Tekniska justeringar			
Sänkt PO	-3 263	-1 998	-1 265
Försäljning interna tjänster till byggnadsnämnd	-3 020	-3 020	
Fördelning politiskbesparing	110		110
Fördelning telefoni, reception	-40	20	-60
Budget 2025	112 033	34 096	77 936

- 1) Löneuppräknig för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerrevision är klar. Undantag görs för serviceenheten där det fördelas direkt i ram.
- 2) Viss del justeras mot minskade pensionskostnader NÄRF som är budgeterade på finanssen.

Förändring av budgetram till 2025. Uppräknig och tekniska justeringar tillkommer

- Tillfälligt anslag på 200 tkr för 2024 avseende extern utredning av administrationen inom kommunstyrelsens förvaltning, samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen avgår.
- Tillfällig åtgärd om fastighetsunderhåll 1 500 tkr återförs i ram.
- Justering pensionskostnader NÄRF med 200 tkr.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 1 200 tkr, se specifikation.
- Ersättning/regleringar från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag till brottsförebyggande arbetet ligger kvar på 200 tkr 2025. Tillfälligt anslag hållbara vattentjänster med 40 tkr 2024 tas tillbaka 2025.
- Satsningar +1 300 tkr samt 600 tkr reserveras på förfogandeanslaget för detaljplaner.
- Medel finns reserverat centralt till ökade kapitalkostnader med 500 tkr. Fördelas till SBF (gata/park och fastighet) och KSF (EDS-enhet) när kostnad uppstår.
- Ökat anslag NÄRF 1,4 mkr (medlemsbidrag och pensioner).
- En modell har utarbetats där byggnadsnämnden köper tjänster (bygglovshantering mm) av samhällsbyggnadsförvaltningen. Budgeten justeras med en intäktsbudget på 3,0 mkr. Motsvarande belopp kommer budgeteras som en kostnad på byggnadsnämnden.

Budget 2025 tkr	Plan 2026 tkr	Plan 2027 tkr
112 033	112 897	113 983

Satsningar

	tkr
Kommunstyrelsens förvaltning	
Trygghetsvärdar	700
Friskvårdsbidrag	500
Språktest	100
Summa kommunstyrelsen	1 300

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Kommunstyrelsens förvaltning	
Neddragning budgetram, ospecificerat	-380
Politisk organisation, ska även fördelas till nämnder ¹⁾	-200
Facklig tid	-100
Översyn samordning reception ²⁾	-150
Summa kommunstyrelsens förvaltning	-830
Samhällsbyggnadsförvaltning	
Neddragning budgetram, ospecificerat	-370
Summa samhällsbyggnadsförvaltning	-370
Summa Kommunstyrelsen	-1 200

1) Kan eventuellt fördelas till fler nämnder inte enbart kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2) Kan eventuellt påverka socialnämnden

Ospecificerad neddragning på kommunstyrelsens förvaltning görs möjlig genom att medarbetarenkäten pausas 2025 (-250 tkr), facklig verksamhet dras ner ytterligare (-50 tkr) samt genom en generell effektivisering (-80 tkr). På samhällsbyggnadsförvaltningen kommer den ospecificerade neddragningen innebära mindre köp av externa tjänster och material avsett för underhåll.

I budgetram (KSF) ingår förfogandeanslaget med 8 200 tkr, varav nedan är reserverat.

Förfogandeanslaget	tkr
Ram 2025	8 200
Varav in-tecknat nedan (maxbelopp)	-4 095
Seniorkort	-350
Besöksnäring 2.0 2023-2025	-25
Campus Dalsland	-320
DVVJ ¹⁾	-400
LSS Kollektivtrafik	-50
COOP-huset driftkostnad	-350
Reserverat satsning KUN, skolan	-2 000
Reserverat satsning Detaljplaner	-600
Återstår förfogandeanslaget*)	4 105

*) varav del avser reserv för eventuellt höga snöröjningskostnader och bygginventering Gunnarsnäs/Dalskog

1) För DVVJ finns 400 tkr in-tecknat på förfogandeanslaget och 100 tkr på kommunstyrelsens förvaltning, totalt 500 tkr.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2025–2029.

Byggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Byggnadsnämnden fullgör kommunens uppgifter inom plan- och byggområdet, med undantag av den översiktliga fysiska planeringen, som handhas av kommunstyrelsen.

Nämndens ansvarsområden omfattar

Myndighetsutövningen gällande fysisk planering – innefattar bland annat detaljplaner, områdesbestämmelser, bygglov, marklov, rivningslov och förhandsbesked, byggkontroll och tillsyn, samt mätning, kartproduktion och GIS-samordning samt strandskyddsdispenser.

Ram 2025

Ramförändringar	tkr
Budget 2024, enligt beslut juni	-236
<i>Tekniska justeringar efter beslut</i>	
Höjt PO efter Skandikon prognos 230831	7
Fördelning politisk besparing	-18
Budget 2024 efter tekniska justeringar	-247
<i>Tekniska justeringar</i>	
Köp av tjänster från samhällsbyggnadsförv.	3 020
Fördelning politisk besparing	-10
<i>Uppräkningar</i>	
Lönerevision ¹⁾	0
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	12
Övrig uppräknings 1,5 %	6
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-11
Sänkt PO	-13
Budget 2025	2 757

1. Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.

Budget 2025 Tkr	Plan 2026 Tkr	Plan 2027 Tkr
2 757	2 751	2 746

En modell har utarbetats där byggnadsnämnden köper tjänster (bygglovshantering mm) av samhällsbyggnadsförvaltningen. Budgeten justeras med en budget på 3,0 mkr. Motsvarande belopp kommer budgeteras som en intäkt på kommunstyrelsen (samhällsbyggnadsförvaltningen).

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2025–2029.

Kultur- och utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden bedriver i enlighet med skollag, läroplaner och förordningar förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, svenskundervisning för invandrare samt särvux. Det åligger även kultur- och utbildningsnämnden att ansvara för kort-tidstillsyn av skolungdom över 12 år (FSO) utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov. Nämnden har vidare till uppgift att utifrån bibliotekslagen leda kommunens biblioteksverksamhet.

Kultur- och utbildningsnämnden ansvarar vidare för kommunal musikskola, allmänkulturell verksamhet utlokaliserade högskolekurser, uppdragsutbildning och Kulturbruket på Dal (självförvaltningsorgan).

Ram 2025

Ramförändringar	tkr
Budget 2024, enligt beslut juni	258 120
<i>Tekniska justeringar efter beslut</i>	
Höjt PO efter Skandikon prognos 230831	2 468
Förändring interna poster pga. PO-ändring	325
Justering int. poster minskad kostnad mot serviceenhet	-416
Lönerevision 2023	6 448
Justering PO lönerevision	90
Fördelning politisk besparing	-18
Budget 2024 efter tekniska justeringar	267 017
<i>Satsningar</i>	
Arbetskläder KUN	500
<i>Åtgärder/omdisponeringar</i>	
Åtgärder 2025	-210
<i>Anslag enligt finansieringsprincipen</i>	
Extra studietid	-200
Statistik/SFI/grund vux	200
Stärkta skolbibliotek	200
<i>Uppräkningar</i>	
Lönerevision ¹⁾	6 123
Löneuppräkning timlöner, OB ers, arvoden mm	38
Övrig uppräkning 1,5 %	1 061
Uppräkning externa intäkter inkl schablon 1 %	-355
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)	640
Uppräkning kost/städ/lokalhyra	71
Kompensation för höjd fjärrvärmesaxa	550
<i>Volymförändringar</i>	
Anpassad ram för volymförändringar ²⁾	0
<i>Tekniska justeringar</i>	
Sänkt PO	-5 959
Fördelning politiskbesparing	-50
Fördelning telefonikostnad	20
Budget 2025	269 646

1. Löneuppräknig för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.
2. Hänsyn har tagits till volymförändringar inom kultur- och utbildningsförvaltningen med netto noll.

Förändring av budgetram till 2025. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Åtgärder/omdisponeringar på -210 tkr, specifikation se sid 15.
- Arbetskläder förskola +500 tkr 2025, därefter 100 tkr per år.
- På förfogandeanslaget reserveras 2 000 tkr till skolan. Ytterligare direktiv kommer.
- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag utökad undervisningstid förskjuts framåt och minskar ramen med 200 tkr för år 2025 för att sedan återföras och bli 200 tkr from år 2026 och framåt.
- Antalet barn i förskolan och elever i grundskolan minskar medan antalet elever i gymnasieskolan ökar. En beräkning med grundskolelever och förskole- och fritidshemsbar utifrån SCB:s befolkningsprognos och kommunens standardkostnad i kostnadsutjämningsssystemet, exklusive lokalkostnader, visar på minskade kostnader det kommande året inom förskolan och grundskolan. Motsvarande beräkning för gymnasieverksamheten, med elever utifrån SCB:s befolkningsprognos och interkommunala ersättningar per elev, indikerar motsvarande kostnadsökning. Sammantaget för kultur- och utbildningsnämnden innebär detta en oförändrad ram men omfördelning måste göras mellan verksamheterna. För 2026 och framåt minskar barn- och elevtal ytterligare. Någon justering av ramarna för 2026 och 2027 har inte gjorts utan hänskjuts till kommande budgetarbete.

Budget 2025 tkr	Plan 2026 tkr	Ram 2027 tkr
269 646	271 039	272 466

Någon justering av ramarna för 2026 och 2027 utifrån volymförändringar har inte gjorts utan hänskjuts till kommande budgetarbete.

Satsningar

	tkr
Arbetskläder förskola	500
Engångsbelopp 2025, därefter 100 tkr år	
Satsning på skolan 2 mnkr finns budgeterat på förfogandeanslaget	
Summa kultur- och utbildningsnämnden	500

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Neddragning budgetram, ospecificerat	-210
Summa kultur- och utbildningsnämnden	-210

Volymmått

Asylelever ingår inte i nedan mått.

Förskola

	Budget 2024	Inskrivna 202404	Prognos 2025
Förskola (antal platser)	431	400	395

Under 2023 lämnade en stor årskull förskoleverksamheten för att gå vidare till grundskola och förskoleklass. Antalet barn i kommunen, 1 – 5 år, per 31 december förutspås falla till 416 barn 2025. Vilket kan jämföras 425 barn 2024. SCB förutspår att antalet barn 1 till 5 år skall vara 457 vid utgången av 2025. Motsvarande siffra förutspås vara 455 för 2026.

Fritidshem

	Budget 2024	Inskrivna 202404	Prognos 2025
Åsen	19	21	20
Dals-Rostock	100	97	100
Nordal	92	98	100
Mellerud Södra	79	91	90
Åsebro	65	57	55
Summa	355	364	365

Under 2024 har intresset från vårdnadshavare att ha sina barn inskrivna på Fritidshemmen fortsatt öka.

Grundskola

	202404	Snitt vår/höst 2025	Snitt vår/höst 2026	Snitt vår/höst 2027	Snitt vår/höst 2028
Summa	1 037	1 002	987	975	964

Ovanstående tabell baseras på SCB:s befolkningsprognos för respektive upptagningsområde där ingen hänsyn tagits för eventuella skolval per 31 december för respektive år. Sedan föregående årsprognos har det skett stora förändringar i prognostiserade elevtal på skolorna.

Anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola

Under vårterminen 2024 är det 16 elever i anpassad grundskolan Mellerud, samt 10 elever på anpassad gymnasieskola i annan kommun. Särskolans elevtal 2025 prognostiseras öka från och med höstterminen 2024.

Gymnasieutbildning

	202404	Snitt vår/höst 2025	Snitt vår/höst 2026	Snitt vår/höst 2027	Snitt vår/höst 2028
Elevpeng, Dahlstiernska	91	105	105	105	105
<i>var av sålda platser</i>	<i>-39</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>	<i>-35</i>
IKE köpta platser	214	235	244	231	213
Överåriga	27	30	25	25	25
Summa	293	335	339	326	308

Antalet elever i gymnasieålder ökar hösten 2024. Antal överåriga och elever med annat modersmål ökar. Av Dahlstiernskas elever går 35 % på IM programmen, de flesta på IM språk med annat modersmål. Budget bygger på en ambitionsnivå att öka försäljningen av fler platser, samt att locka en större andel av Melleruds elever att stanna.

Vuxenutbildning

	15/10–23	15/4–24	2025
SFI	92	44	40
Vuxenstuderande	156	98	120
Köpta utbildningar		(40)	(50)
Summa	248	142	160

Troligtvis minskar antalet SFI studerande över tid och övergår till vuxenstudier.

Kulturverksamhet

I Kulturskolans verksamhet våren 2024 cirka 240 elever. Melleruds kommunbibliotek hade 2023 cirka 46 000 besökare. Kulturbruket har under 2023 haft 10 610 besökare.

Övrigt

För 2023 var nettokostnadsavvikelse för förskoleverksamheten enligt preliminära uppgifter 3 mnkr lägre än referenskostnaden. Mellerud är en av 40 kommuner i Sverige som driver fler grundskolor än de får ersättning för i det kommunala utjämningsystemets beräknade behov. Enligt utjämningsystemets modell börjar merkostnader för kommunen vid 80 elever i årskurs F-6. Preliminära nettokostnadsavvikelsen 2023 för grundskola F-9 var 2 mnkr över referenskostnaden. Det fria skolvälet innebär att gymnasieeleverna fritt kan välja program och gymnasieskola. Preliminära nettokostnadsavvikelsen 2023 för gymnasieskolan var 2 mnkr under referenskostnaden.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2025–2029.

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för uppgifter inom socialtjänstens verksamhetsområden individ- och familjeomsorg samt vård och omsorg om äldre och funktionshindrade, som omfattar hälso- och sjukvård vid de särskilda boendeenheterna liksom för inskrivna inom hemsjukvården. Socialnämnden fullföljer kommunens uppgifter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), dock inte verkställighet av 9 § 7 LSS, korttidstillsyn för skolorngdom över 12 år utanför det egna hemmet i anslutning till skoldagen samt under lov, där ansvaret åligger kultur- och utbildningsnämnden. Nämnden ansvarar vidare för familjerådgivning samt konsumentvägledning.

Ram 2025

Ramförändringar	tkr
Budget 2024, enligt beslut juni	316 027
<i>Tekniska justeringar efter beslut</i>	
Höjt PO efter Skandikon prognos 230831	4 237
Förändring interna poster pga. PO-ändring	194
Justering int. post minskad kostnad mot serviceenhet	-314
Lönerevision 2023	9 046
Justering PO lönerevision	126
Fördelning politisk besparing	-18
Budget 2024 efter tekniska justeringar	329 298
<i>Åtgärder/omdisponeringar</i>	
Åtgärder 2025	-3 280
<i>Anslag enligt finansieringsprincipen</i>	
Personlig assistans	-200
Ny socialtjänstlag, brottsförebyggande best mm ²)	260
<i>Uppräkningar</i>	
Lönerevision ¹⁾	8 274
Löneuppräknig timlöner, OB ers, arvoden mm	2 054
Övrig uppräknig 1,5 %	937
Uppräknig externa intäkter inkl schablon 1 %	-694
Köp av huvudverksamhet (t.ex HVB-hem)	265
Uppräknig kost/städ/lokalhyra	40
Kompensation för höjd fjärrvärmataxa	428
<i>Volymförändringar</i>	
Volymförändringar (innebär effektiviseringskrav på ca 3 mnkr)	0
<i>Tekniska justeringar</i>	
Sänkt PO	-10 360
Fördelning politiskbesparing	-50
Fördelning telefonikostnad/reception	20
Budget 2025	326 993

1. Löneuppräknig för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar.
2. Se sid 50

Förändring av budgetram 2025. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer

- Åtgärder/omdisponeringar på -3 280 tkr, specifikation.
- Ersättning/regleringar från staten enligt finansieringsprincipen: Minskat anslag med -150 tkr för 2025 avseende personlig assistans och sjukvårdande insatser, total minskning med 700 tkr från 2025. Ökat anslag 2025 för ny socialtjänstlag, brottsförebyggande bestämmelse i socialtjänstlagen, åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll, fler verktyg för socialtjänsten för att stärka skyddet för barn med totalt 0,3 mkr från 2025. Anslagen ökar 2026 men detta regleras i budget för 2026.
- Antalet personer i åldern 65–79 år minskar medan antalet personer över 80 år ökar. En beräkning utifrån befolkningsprognos, andel i ordinärt boende respektive särskilt boende enligt Kolada och snittkostnad i ordinärt boende respektive särskilt boende, ger en kostnadsökning på ca 3 mnkr för 2025. Socialnämnden erhåller ingen ramökning för detta med anledning av att nämnden har en hög nettokostnadsavvikelse inom äldreomsorgen. En oförändrad ram innebär ett effektiviseringskrav för nämnden på ca 3 mnkr. Det är svårt att göra exakta beräkningar för äldreomsorgen då andelen som har behov av insatser och insatsernas omfattning kan variera mellan åren. För 2026 och framåt fortsätter antalet äldre öka. Några justeringar av ramarna för 2026 och 2027 har inte gjorts utan hänskjuts till kommande budgetarbete.

Budget 2025 tkr	Plan 2026 tkr	Plan 2027 tkr
326 992	327 324	327 818

Någon justering av ramarna för 2026 och 2027 utifrån volymförändringar har inte gjorts utan hänskjuts till kommande budgetarbete.

Åtgärder

Åtgärder	tkr
Volymökning fler äldre	3 000
Effektiviseringskrav	-3 000
Friläggande av SÄBO-platser	-2 900
Neddragning budgetram, ospecificerat	-380
Summa socialnämnden	-3 280

Socialförvaltningen har gjort ett stort arbete med kostnadseffektiviseringar för att komma i budgetbalans. För 2021 gjorde förvaltningen ett överskott jämfört med budget om 5,7 miljoner och för 2022 ett överskott jämfört med budget om 8,6 miljoner. Till 2023 fick förvaltningen besparingar motsvarande 6,2 miljoner, detta i kombination med volymökningar inom hemtjänsten och köpt vård ledde till ett resultat 2023 om -7,8 miljoner. För 2024 har förvaltningen i ram fått besparingar motsvarande ytterligare 5,8 miljoner. Sammantaget har förvaltningen vidtagit kostnadseffektiviseringar 2023-2024 omfattande 12 miljoner år 2023-2024 (plus omhändertagit ökade kostnader familjehem omfattande ca 2 miljoner). För 2024 prognostiserar förvaltningen dock att klara tilldelad budgetram 2024 och bedömningen är att utifrån redan vidtagna åtgärder är förslag till tilldelad ram 2025 möjlig att möta.

Volymmått

	2024	2025	2026	2027
Antal boende SÄBO	45 demens	45 demens	54 demens	54 demens
	52 somatik	52 somatik	59 somatik (eventuellt ställa om mellan demens och somatik)	59 somatik (eventuellt ställa om mellan demens och somatik)
Antal hemtjänsttagare	210	214	220	222
Antal beslut om bostad med särskild service enligt LSS	21 gruppbo-stad	21 gruppbo-stad	21 gruppbo-stad	21 Gruppbo-stad
	28 servicebo-stad	26–30 servicebo-stad	26–30 servicebo-stad	26–30 servicebo-stad

Befolkningsutvecklingen är en utmaning både genom volymökningar inom äldreomsorgen och genom att befolkningen i arbetsför ålder kommer minska. Den demografiska utvecklingen framöver är idag väl känd, men det är betydligt mer osäkert hur det kommer att påverka behoven av särskilt boende eftersom fler faktorer än ålder påverkar. Exempelvis av att äldre är friskare allt högre upp i ålder och att tillgång till välfärdsteknik, kvalificerad hemtjänst, förebyggande insatser och hemsjukvård kan påverka äldres möjligheter att bo kvar längre hemma.

Volymerna inom hemtjänst har legat relativt stabilt sett över åren men för 2024 syns en ökning av antalet personer som behöver hemtjänst. Från bistånd ser man att den totala mängden fattade beslut är densamma men det är en minskning inom korttid och särskilt boende och en ökning inom hemtjänsten. Detta behöver undersökas noga och tas med i beaktning i detaljbudgetarbetet inför 2025.

För kommande år handlar volymförändringarna snarare om individuella variationer, på längre sikt kan dock större volymökningar förväntas i takt med att en större andel av befolkning blir äldre.

Inom stöd och service är ålderssnitt högt på boendena. Framåt ses en minskad volym av unga som kommer söka boendeformen, vilket innebär ett minskat behov av gruppbo-stadsplatser på sikt.

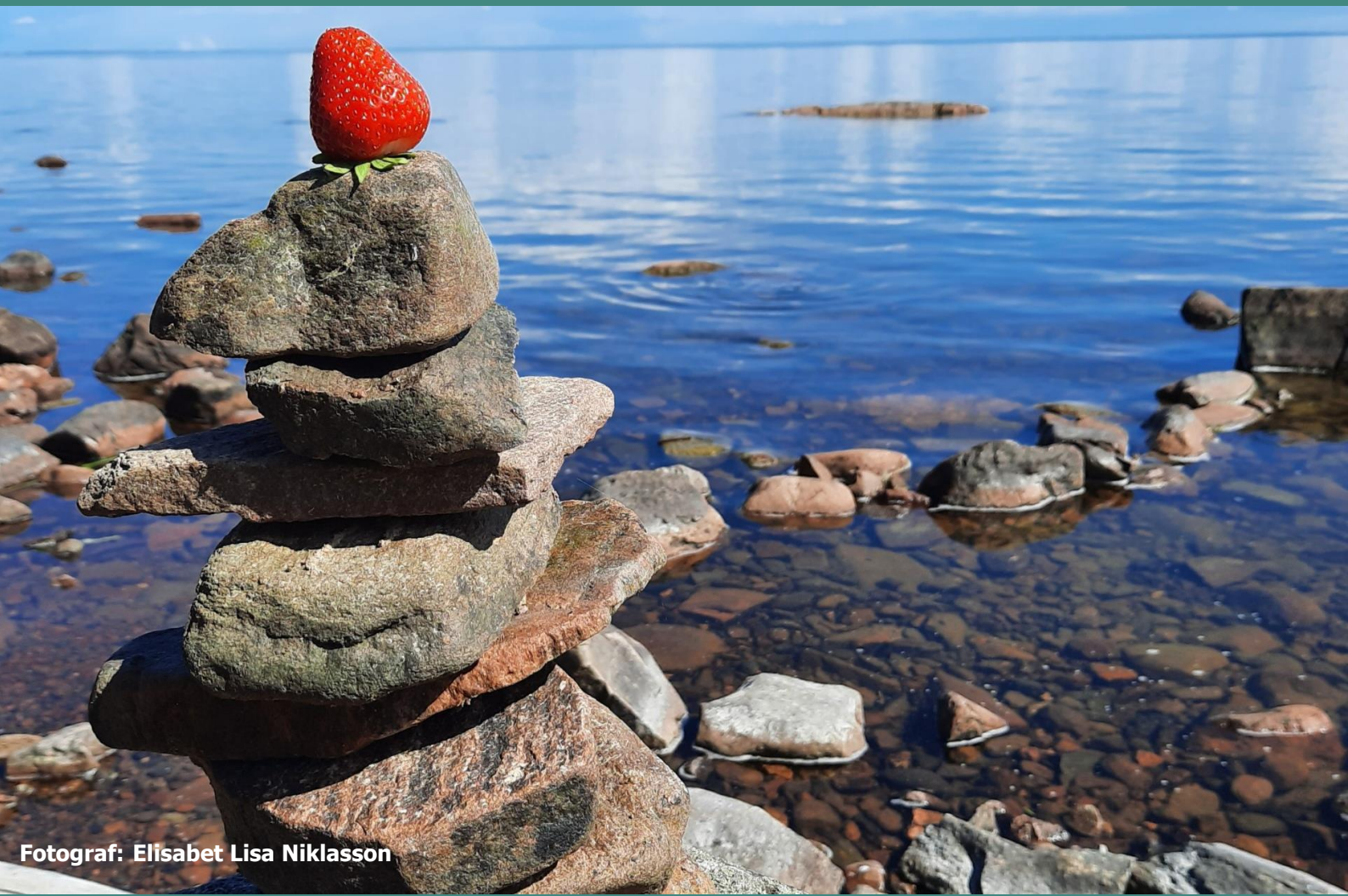
Övrigt

För socialförvaltningen i Mellerud syns ett högre kostnadsläge än jämförbara kommuner för äldreomsorg. Under 2022 genomfördes en fördjupad jämförande analys av kostnadsläget för verksamheterna inom äldreomsorg och funktionshinderområdet. I analysen jämförs kostnad per insats, text utförd hemtjänsttimme, kostnad per dygn på korttid eller särskilt boende med andra kommuner. Analysen visade sammanfattningsvis att Mellerud har höga kostnader per beviljad hemtjänsttimme, korttidsvård och något höga kostnader för korttidsvistelse inom LSS och dagligverksamhet. Analysen visade även att Mellerud har genomsnittliga kostnader per dygn inom särskilt boende, personlig assistans, boendestöd och bostad med särskild service. Under 2023 har en fördjupad analys gjorts inom hemtjänsten och en handlingsplan är upprättad utifrån de rekommendationer som gavs.

Investeringar

Nämndernas investeringsramar och investeringsprojekt redovisas under avsnittet investeringsbudget per nämnd och investeringsplan 2025–2029.

Ekonomiska rapporter

Fotograf: Elisabet Lisa Niklasson

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	197,0	224,7	226,0	227,7	229,5
Verksamhetens kostnader	-872,3	-918,5	-922,7	-941,3	-966,3
Avskrivningar	-33,5	-37,0	-37,5	-38,0	-39,0
Verksamhetens nettokostnader	-708,9	-730,8	-734,2	-751,6	-775,8
Skatteintäkter	437,6	443,9	462,3	475,2	487,7
Generella statsbidrag och utjämning	295,7	298,4	297,0	300,2	303,4
Verksamhetens resultat	733,3	11,5	25,1	23,9	15,2
Finansiella intäkter	5,9	3,2	1,4	1,4	1,4
Finansiella kostnader	-9,0	-10,5	-11,4	-12,8	-16,4
Resultat efter finansiella poster	21,3	4,2	15,1	12,4	0,2
Skattekostnader					
Extraordinära poster					
Årets resultat	21,3	4,2	15,1	12,4	0,2

Balansbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Materiella anläggningstillgångar	802,9	833,9	931,9	1 007,4	1 113,7
Finansiella anläggningstillgångar	14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
Summa anläggningstillgångar	820,4	851,4	949,4	1024,9	1 131,2
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Fordringar	99,6	99,6	99,6	99,6	99,6
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	42,0	40,2	32,3	34,2	38,1
Summa omsättningstillgångar	153,0	151,2	143,3	145,3	149,2
SUMMA TILLGÅNGAR	973,4	1 002,7	1 092,8	1 170,2	1 280,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital vid årets början	415,5	436,8	441,1	456,2	468,6
- varav resultatutjämningsreserv	28,3	29,3	29,3	29,3	29,3
- varav resultatreserv	0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	21,3	4,2	15,1	12,4	0,2
Summa Eget kapital	436,8	441,1	456,2	468,6	468,8
-varav resultatutjämningsreserv	29,3	29,3	29,3	29,3	29,3
-varav resultatreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande		6,5	6,5	6,5	6,5
Andra avsättningar	11,6	5,1	5,1	5,1	5,1
Summa avsättningar	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6
Skulder					
Långfristiga skulder	392,2	407,2	482,2	547,2	657,2
Kortfristiga skulder	132,8	142,8	142,8	142,8	142,8
Summa skulder	525,0	550,0	625,0	690,0	800,0
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	973,4	1 002,7	1 092,8	1 170,2	1 280,4
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	179,1	179,8	175,0	167,9	160,7
b) Övriga ansvarsförbindelser	152,2	152,2	152,2	152,2	152,2

Kassaflödesbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	21,3	4,2	15,1	12,4	0,2
Justering för av- och nedskrivningar	33,5	37,0	37,5	38,0	39,0
Förändring av pensionsavsättningar	-1,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring av övriga avsättningar	1,6				
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-0,3				
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	55,0	41,2	52,6	50,4	39,2
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	17,6				
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	-1,1				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	-4,9				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	66,7	41,2	52,6	50,4	39,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,3				
Investering i materiella anläggningstillgångar	-95,0	-68,2	-135,5	-113,5	-145,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,8				
Förändring investeringsbidrag och anslutningsavg.	2,3	0,2			
Förändring leasingtillgång	0,0				
Förändring av leasingskuld	0,0				
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-92,2	-68,0	-135,5	-113,5	-145,3
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	40,0	15,0	75,0	65,0	110,0
Amortering av skuld	0,0				
Ökning långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	-0,9				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	39,1	15,0	75,0	65,0	110,0
Periodens kassaflöde	13,6	-11,8	-7,9	2,0	3,9
Likvida medel från årets början	28,3	42,0	40,2	32,3	34,2
Likvida medel vid årets slut	42,0	40,2	32,3	34,2	38,1

Driftbudget per nämnd

Nämnd	Belopp i Mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige		3,2	3,5	3,5	3,5	3,6
Kommunstyrelsen		100,4	106,5	113,5	114,3	115,4
- Administrativ förvaltning		59,6	68,3	77,9	78,6	79,6
- Samhällsbyggnadsförvaltning (stödfunktioner)		40,8	38,2	35,5	35,7	35,8
Byggnadsnämnden		-0,5	0,0	1,3	1,3	1,3
Kultur- och utbildningsnämnden		262,8	267,5	269,6	271,0	272,4
Socialnämnden		336,1	330,1	326,2	326,5	327,0
Summa nämnder		702,0	707,6	714,1	716,7	719,7
Finansförvaltning¹⁾		7,0	23,2	20,1	34,9	56,1
Verksamhetens nettokostnader		708,9	730,8	734,2	751,6	775,8

1) Avser pensioner, arbetsgivaravgifter, internränta, avtalsförsäkringar, kompensation löneökningar 2025-2027

Investeringsbudget per nämnd

Nämnd	Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunfullmäktige		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommunstyrelsen		0,0	0,0	85,2	110,2	142,0
<i>Skattefinansierad verksamhet</i>		<i>46,4</i>	<i>35,7</i>	<i>21,7</i>	<i>51,1</i>	<i>71,5</i>
varav kommunstyrelsens förvaltning		3,0	2,7	3,0	5,2	8,2
varav administrativa förvaltningen SBF		0,0	0,3	0,3	0,3	0,3
varav fastighetsverksamhet		31,9	20,0	4,1	30,5	38,4
varav gata- och parkverksamhet		11,0	12,0	13,6	13,9	23,2
varav offentlig renhållning		0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
varav förråd och service		0,0		0,0	0,0	0,0
varav serviceenheten		0,4	0,5	0,8	1,2	1,5
<i>Affärsdrivande verksamhet</i>		<i>44,5</i>	<i>29,0</i>	<i>63,5</i>	<i>59,2</i>	<i>70,5</i>
varav renhållningsverksamhet		3,0	4,6	0,3	0,3	0,3
varav VA-verksamhet		34,3	24,2	63,2	57,3	68,0
varav fjärrvärmeverksamhet		7,2	0,2	0,1	1,6	2,2
Byggnadsnämnden		0,3	0,6	0,5	0,6	0,3
Kultur- och utbildningsnämnden		1,2	1,8	1,5	1,9	1,9
Socialnämnden		0,7	0,8	0,8	0,8	1,1
Summa nämnder netto		93,0	67,9	88,0	113,5	145,3
<i>-Varav skattefinansierat</i>		<i>48,6</i>	<i>38,9</i>	<i>24,5</i>	<i>54,3</i>	<i>74,8</i>
<i>-Varav taxefinansierat</i>		<i>44,5</i>	<i>29,0</i>	<i>63,5</i>	<i>59,2</i>	<i>70,5</i>
Summa nämnder brutto		95,3	68,1	88,0	113,5	145,3
<i>-Varav anslutningsavgift och bidrag</i>		<i>2,3</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>

Överföringsbudget tillkommer 2025.

Investeringsplan

Objekt Mnkr	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Start- besked
Övergripande						KS
Tekniska övergripande	300	300	300	300	300	
Summa Övergripande	300	300	300	300	300	
Kommunstyrelsens förvaltning						
Mark eller fastighetsköp	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	X
Säkerhet, Ledningsplats		300				
Ekonomi, E-handelssystem			300			
Ekonomi, BI-system					500	
EDS Utrustning Tingshuset				200		
EDS Switchar ca 25 per år	100	200		500	500	
EDS WLC (styr vårt Wifi)				500		
EDS Huvudswitch			1 700			
EDS AP (WiFi antenner) ca 60 om året	800	750	750	750	750	
EDS e-Arkiv		150	150			
EDS Politikerdatorer			700			
EDS, övriga investeringar			1 500	500		
EDS, UPS Ångenäs, Fagerlids-hemmet			60			
EDS SAN (lagringsyta) och servermiljö				1 200		
Kansli. Ny hemsida	500					
IT-system för föreningsbidrag	300					
Tillväxt, Belysning Dalslands center	75					
Tillväxt, Utemiljö, Lekplats DC			550			
Tillväxt, Möbler Stinsen			100			
Rådahallen Möbler Cafeteria			200			
Rådahallen Projektor Simhallen		100				
Rådahallen Badlandskap (fast)		1 500				
Rådahallen Wibit				150		
Rådahallen Ljudsystem					75	
Rådahallen, Rutschkana					800	
Kommunchef, Diverse inventarier KS	200	200	200	200	200	
Summa Kommunstyrelsens förvaltning	2 975	5 200	8 210	6 000	4 825	
Fastighetsenheten						
Nya eller utbyte komponenter (huvudsak vent)	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Diverse inventarier		500	500	500	500	
Bryggor Sunnanå, utbyte		1 000		2 000		
Bryggor norra hamnen			1 200			
Bryggor västra hamnen, utgång Sunnanå strandpromenad /parkeringar			1			
Sunnanå hamn utemiljöer				2 000	2 000	
Vita Sannar toalett norra stranden				1 700		

Vita Sannar utbyggnad camping mm		11 000	11 000			X KF*
Tillgänglighetsanpassning kommunhus			3 000			X
Tak,fasad och ventilation Kommunhuset			6 000	6 000		X
Övergripande renovering av skollokalerna			500	500	500	
Låssystem skolor					1 500	
Solceller	500	1 000	1 000	1 000	2 000	
Takbyte	1 000	1 300	3 000	2 000	2 000	
Ventilation efter besiktningar Kroppefjälls förskola		3 000	3 000	3 000	3 000	
Ventilation		4 000				
Laddplatser kommunala fastigheter (lagkrav)	700	700				
Energibesparingsåtgärder		500	500	500	300	
Uppdatering av utemiljö skolor (1 skola/år)	400	500	500	500	500	
Rådaskolan köket		3 500				
Föreningshuset Åsensbruk		2 000	2 000		3 000	
Idrottshuset nytt golv			700			
Åsebro gymnastik omklädning					3 500	
Åsens skola renovering						
Rådaskolan renovering			1 500	1 500		
Ev. ersättningslokaler förskola/ev. ny förskola			500	25 000	5 000	X KF*
Asfaltering vid fastigheter			500	500	500	
Rådahallen renovering duschar, omklädning				1 400	400	
Skiffertak 3 tak Berg, Tingshus, Stenmagasinet			1 500	2 300	1 500	
Tågstopp Dals Rostock, belopp ej klart						
Summa Fastighetsenheten	4 100	30 500	38 401	51 900	27 700	
Gatu- och parkenheten						
Nya eller utbyte komponenter	600	600	600	600	600	
Reinvestering asfalt	1 000	4 200	4 200	4 200	4 200	
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning	500	500	1 000	1 000	1 000	
Utbyggnad Sapphult, topp asfalt				1 000		
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	4 200	4 500	4 500	4 500	4 500	
Utbyte Gatubelysning	500	1 000	2 500	2 500	300	
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område				3 000		
Utbyggnad gator bostadsområde, Sjöskogen			6 800	600		X
Utbyggnad enligt detaljplan Resecentrum/Bergs				1 400		
Utbyggnad enligt detaljplan Kroppefjäll	1 000					
Ny infart + parkering Lunden			500			

Utökad parkering Håverud				750		
Uppdatering av lekplatser	300		300		300	
Utbyte badbrygga Vita Sannar	400					
Badflotte + hopptorn						
Sundserud	100					
Parkgatan upprustning						
ytskickt + belysning			1 500			
Centrumändring gator, torg	2 500	2 500				X
GC-väg Mellerud-Skräcklan					800	
Holder maskin	1 600					
Traktor					1 100	
Sopmaskin			700			
Spolkärra	850					
Lekplats Åsen			550			
Tankstation kommunförrådet		600				
Tågstopp infrastruktur Dals						
Rostock						
Summa Gatu- och parken-						
heten	13 550	13 900	23 150	19 550	12 800	
Offentlig renhållning						
Nya eller utbyte komponenter						
Summa Offentlig renhåll-						
ning						
Serviceenheten						
Granuldisk Skållerud		300				
Ugn lilla Skållerud		100				
Salladsdisk		75				
Bufféline Fagerlid			150			
Tunneldisk Råda			600			
Granuldisk Råda		230				
Stolar Råda	75	75	75			
Diskmaskin Karolinerkolan	70					
Z-Vatten Råda	350					
Ugn Åsebro kök	175					
Maskiner lokalvården	100	100	100			
Diskmaskin Nordalskolan		100				
Ugn Rådaköket		175	200			
Blastchiller Rådaköket			150			
Ugn Karolinerkolan			175			
Stekbord Åsebro				200		
Kokgryta Rådaköket 200 l				300		
Kokgryta Skållerud 50 l				150		
Diskmaskin Tallåsen				100		
Diskmaskin Åsens skola				100		
Ugn Åsebro skola				175		
Kokgryta Rådaköket 100 l						200
Bord/stolar Åsebro						150
Kyl/Frys Karolinerkolan						100
Städrobot Råda						500
Summa Serviceenheten	770	1 155	1 450	1 025	950	
Byggnadsnämnden						
Flytt av och ev. utbyte av in-						
ternt kartsystem	250	250				

Externt kartsystem	150				
Modul för diariesystem - Bygg				300	
Digitalisering av DP		200	200	200	
Övriga krav/behov	100	100	100	100	350
Summa Byggnadsnämnden	500	550	300	600	350
Kultur- och utbildningsnämnden					
Div. inventarier förskola och skola	500	500	500		
Datorer- och inventarier IKT	1 000	1 400	1 400	1 400	1 400
Summa Kultur- och utbildningsnämnden	1 500	1 900	1 900	1 400	1 400
Socialnämnden					
Grundutrustning/Sängar VoO	200	200	200	200	200
Generell Investeringsbudget					
SN div inventarier	600	600	900	900	900
Summa Socialnämnden	800	800	1 100	1 100	1 100
SUMMA skattefinansierad verksamhet	24 495	54 305	74 811	81 875	49 425
VA-verksamhet					
Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850
Sanering ovidkommande vatten	13 100	17 500	17 750	18 000	18 250
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn.	1 000	1 000	1 000	1 000	1 350
<i>Köpmannebro utredning om billigare lösning pågå</i>	30 000	30 000	40 000		X
Köpmannebro intäkter					
Östra Järn	12 900				X
Östra Järn intäkter					
Dagvattenanläggningar	500	500	500	500	650
Dagvatten pumpstationer		100	100	100	100
Dagvatten reducerade åtgärder		500	550	600	650
Vita - Mellerud			1 000		
Solceller inkl. papptak	312		1 500		
Sverkersbyn-Dals Rostock		250	2 000		
Backa-Sällsäter intäkter		-1 000			
Backa-Sällsäter flyttas från -21	1 500				
Utbyte PLC anläggningar	2 000	2 000			
Utbyggnad VA bostadsområde, Sjöskogen		4 600			X
Sjöskogen intäkter					
Dammen Åsensbruk ARV			1 000		
Carport Sunnanå ARV			750		
Ombyggnation ARV				2 000	1 000
Ombyggnation Vattenverk				2 000	1 000
Summa VA-verksamhet	63 162	57 300	68 000	26 050	24 850
Renhållning					
Nya eller utbyte komponenter	250	250	250	250	250
Summa Renhållning	250	250	250	250	250
Fjärrvärme					
Nya eller utbyte komponenter	100	100	100	100	100
PC Klippvägen brännare			600	500	

Roster/muring pannor			500	300	300
Nya kulvertledning			1 000		1 000
Ombyggnad pannor för flis		1 500			
Summa Fjärrvärme	100	1 600	2 200	900	1 400
<i>SUMMA taxefinansierad verksamhet</i>	<i>63 512</i>	<i>59 150</i>	<i>70 450</i>	<i>27 200</i>	<i>26 500</i>
TOTALSUMMA	88 007	113 455	145 261	109 075	75 925
Varav nya eller utbyte komponenter	5 300	8 500	8 500	8 500	8 500

*) Egna beslut krävs i Kommunfullmäktige.

Överföringsbudget från 2023 och 2024 tillkommer 2025.